

Kinoloģe Sarmīte Šlisere Ventspilī ierīkojusi viesnīcu mājdzīvniekiem un vada skolu suņu arī Kuldīgā. → 7. lpp.

Vai zināt, ka Kuldīgas slimnīcas vadītājs Agris Rozenfelds bijis profesionālis akadēmiskajā airēšanā? → 12. lpp.

Ar kādām domām darbu sāk jaunie pedagogi Rūta Ķergalve, Ieva un Mārtiņš Leiši. → 6. lpp.

JAUNO ŽURNĀLISTU SKOLA

8.-12. klases skolēnus gaida Kurzemnieka redakcijā

Intervē, raksti, fotografē, filmē, publicē! Runā par to, kas tev svarīgs!

15. septembrī 16.00!

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena 1,20 eiro

Nr. 72 (11 603)

Piektdiena, 2020. gada 11. septembris

Augstskolā ražīga uzņemšana

Ar neviltotu prieku Latvijas Universitātes (LU) Kuldīgas filiāles direktore Rūta Karloviča 10. septembrī sveica jauno 1. kursu. Priekšā darbīgs gads: mācības sāk 89 studenti, no kuriem rekordskaits – 49 – iestājušies pirmsskolas izglītības skolotāja programmā.

Sporta treneru 1. kursa puiši no Latvijas Universitātes Kuldīgas filiāles direktores Rūtas Karlovičas saņēmuši starta komplektu: pildspalvu un mapīti mācību materiāliem.

Uzņemšanas rezultāti iepriecinot. „Šogad ir veiksmīgs programmu nodrošinājums, ļoti ražīga uzņemšana – tikai 2010. gadā pēdējoreiz uzņemti tik daudzi,” komentē R. Karloviča un piebilst, ka pārakreditētas gandrīz visas programmas. Tāpat ieviestas jaunās kompetences, mainījies studiju saturs un ilgums. Visi kursi mācīsies gan klātienē, gan tiešsaistē. „Kovidlaiks bija ļoti vērtīgs – ātrā tempā iemācīja strādāt attālināti. Arī tie, kam tehnoloģijas nepatīk, bija spiesti tās apgūt. Strādājam pie tā, lai mācības attālināti būtu kvalitatīvākas. Ne tikai drošības, bet arī citu

apsvērumu dēļ pasniedzēji lekcijas gatavo videoierakstā platformā *Microsoft Teams*. Tas būs vērtīgi tiem, kuri darba vai citu attaisnotu iemeslu dēļ klātienē tās nevarēs apmeklēt. Plānojam divas trešdaļas klātienē, pārējās – tiešsaistē.”

Esot patīkami, ka sporta treneru programmā iestājušies vairāki sportisti no Liepājas. „Te studē gan tagadējie, gan bijušie sportisti, arī tādi, kas jau ir treneri, bet vairs nevar strādāt tikai ar sertifikātu,” papildina direktore.

Kuldīgas filiāle no septiņām LU filiālēm ir otra lielākā. Šogad tajā būs 341 students. „Mūsu devums Kurzemei ir

nozīmīgs, esam jau izpletušies aiz tās robežām. Te brauc studenti no 17 novadiem, sestdienās pat no Bauskas, Rīgas, Tukuma. Pagājušogad uzņēmām 1. kursu sociālā darba bakalaura programmā un bija 22 studenti, bet Rīgā šī grupa pat nenoformējās.” Plānots jauns piedāvājums, ar pašvaldībam pārrunājot, kas vēl nepieciešams. Tā kā pedagogijā klāsts ir plašs, uzsvars tiks likts uz uzņēmējdarbību.

Elisas Rudzītes teksts un foto

Pazīsti, atbalsti, sargā!

- Durbes novada *Stagaros* audzē baltos amūrus;
- arī vides inspektori izmantos ķermeņa kameras;
- ārstniecības augi zivsaimniecībā;
- zivju ēdienu receptes;
- piedzīvojums *Skaties, ko ēd*. → 8.-9. lpp.

Otrdien, 15. septembrī:

- Ugunsdrošība mežos. Kā to uzlabot.
- Kā tagad tiks vērtēti skolēni.
- Inga Šēna-Laizāne suitos iedzīvojusies.
- Lauksaimnieku pieredze un atbalsta veidi.
- Lietotas drēbes: problēma vai iespēja.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Arī nē ir laba atbilde

Jolanta Hercenberga

Pēdējās nedēļās daudzu diskusiju tēma bija vēlēšanas. Plašākā mērogā – prezidenta vēlēšanas Baltkrievijā, jo tās radījušas milzīgus nemierus un izraisījušas neskaidrību, kā valstī dzīve ritēs turpmāk. Vienlaikus arī skaidri iezīmējušas robežšķirtni starp *pirms* un *pēc*. Parādījušas, ka tāds politiskais režīms, kāds bija, vairs netiks atbalstīts bez ierunām. Pilsoniskā aktivitāte sit augstu vilni. Cilvēki iet pretī pārmaiņām, nezinot, ko tās nesīs.

Bet mūsu pašu galvaspilsētas pašvaldības ārkārtas vēlēšanas mani pārsteidza. Lai arī diskusiju par tām netrūka, vēlēšanu aktivitāte šoreiz bija rekordzema – nobalsojuši mazliet vairāk par 40% balstiesīgo. Ko tas varētu nozīmēt? Vai lielākajai daļai visi kandidāti šķita tik labi, ka gluži vienalga, kurš nonāks amatos? Vai neviens nešķīta pietiekami labs, lai viņam izteiktu atbalstu? Vai vairumam rīdzinieku ir vienalga, kā pilsēta tiek pārvaldīta? Pēdējais minējums būtu visnepatīkamākais, jo *vienalga* ir viena no destruktīvākajām emocijām.

„Vienalga” ir viena no destruktīvākajām emocijām.”

Nesen piedalījās sarunā, kā biznesu pārskatīt tā, lai tas atbilstu šībrīža pieprasījumam. Pasaule mainās tik strauji, ka pieprasījums pēc dažādiem pakalpojumiem un precēm atšķiras no tā, kāds tas bija pirms gada un pieciem. Patīk vai ne, bet nepārtraukti jāpārskatījas un nereti jāiet pretī nezināmajam, lai biznesa vidē noturētos.

Ikvienš personīgi un uzņēmums kopumā ik pa laikam nonāk tādā situācijā kā šobrīd baltkrievi: pa vecam vairs nevar, bet pa jaunam nav zināms, kā būs. Un tad nu svarīgi nenobīties no pirmajām neveiksmēm. Jau sākotnēji jāapzinās, ka varam kļūdīties, un tas nenozīmēs, ka esam neveiksminieki, kuriem no iecerētā jāatsakās.

Kad kāds mēģina ko jaunu, nereti tiek izpildītas tādas darbības, par kurām vēlāk nākas atzīt: nebija īpaši veiksmīgas. Bet cita varianta jau nav. Jāmēģina! Man ļoti patika sarunas vadītājas sacītais, ka jebkuram piedāvājumam atbilde *nē* arī ir laba atbilde. Tā var vest uz attīstību, bet tikai tad, ja pēc *nē* sadzirdēšanas nevis tiek nolaistas ausis, bet uzdots nākamais jautājums: „Kas man jādara, lai atbilde būtu *jā*? Kas jādara, lai mans piedāvājums ieinteresētu?”

Manuprāt, arī par vēlēšanu zemo aktivitāti un pilsonisko līdzatbildību domājot, vajadzētu jautāt, kāpēc sabiedrībā tā zūd. Kas būtu jādara, lai tā palielinātos.

MANUPRĀT

Var, bet vai drīkst?

Viņdien veikalā pie pašapkalpošanās kases jauna ģimeņe svēra banānus. „Spied uz gurķiem – tie lētāki,” vīrs teica sievai. Ceru, ka pa jokam, jo kopā ar viņiem bija meita sākumskolnieces vecumā. Bet vai viņa to uztvēra kā joku? Ko mācījās? Iepriekš nebiju aizdomājusies, ka robotus varētu un drīkstētu apšmāukt. Un kāpēc tas būtu jādara? Turklāt šiem diviem vārdiņiem *var* un *drīkst* ir būtiska atšķirība, kurai sarunās bieži vien nepievēršam uzmanību. Proti, ne visu, ko var, arī drīkst. Arī par banāniem un gurķiem nozīmīgākās lietās tas aizmirstas. Līdzīgi kā leģendārais „Kā var nesolīt!” ir iegājies: „Kāpēc maksāt, ja var nemaksāt?” Piemēram, nodokļus, kuru izmaiņas nupat atkal uzjundījušas diskusijas. Ir jau labi domāts par valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu likmēm – tie ir ieņēmumi valsts budžetā šobrīd un vienlaikus ieguldījums nākotnē katram. Bet, ja gribas ēst banānus šodien, kaut tiem ir gurķu piegāze?

Daina Tāfelberga

TRĪS PAR VIENU

Aizvadīta jaunā mācību gada pirmā nedēļa. Šogad skolās spēkā ir dažādi ierobežojumi, kas jāievēro pedagogiem, skolēniem, vecākiem.

Vai izdodas noteikto ievērot? Vai un kādas problēmas izkristalizējušās?

ĪSTO AINU REDZĒSIM VĒLĀK

1. Mārtiņš Burke-Burkevics, V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas direktors:

– Viss ir kārtībā. Iekšējās lietas mēģinām sakārtot tā, lai viss notiktu. Katrs stāvs ir kā savs mājsaimniecība. Tur, kur notiek stundas, tur

arī jaunieši uzturas – skraidīšana pa stāviem nenotiek. Nav nekā uz āru lecoša, kas liktu nopietni domāt. Protams, pie jaunās kārtības jāpierod. Pirmā nedēļa īsto situāciju neparāda. Tas būs redzams pēc vairākām nedēļām, kad visi apjautīs

patieso situāciju ar ierobežojumiem. Šobrīd es negribētu teikt, ka nākotnē viss būs ļoti labi. Laukā vēl ir labs laiks, sporta stundas var notikt svaigā gaisā, un nav zināms, kas notiks tad, kad visas mācības būs tikai telpās.

ĀRPUS SKOLAS BĒRNI SATIEKAS

2. Valda Gaure, Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas direktore:

– Vēl ir adaptācijas periods. Visi cenšas ievērot ierobežojumus: gan pedagogi, gan skolēni. Ir tādas situācijas, kas ik pa brīdīm jāpiekorigē, bet nav tā, ka būtu lielas problēmas. Vecāki, var teikt, ļoti labi izprot situāciju, bet bērni ir bērni. Pedagogi strādā.

Ir arī dažas labas lietas, ko apjautām pēc tam, kad sākām ierobežojumus ieviest, un ko, visticamāk, arī turpmāk saglabāsim, proti, iešana pusdienās. Jā, jāpiekrīt, ka īsto ainu redzēsim vēlāk. Cenšamies bērņus noturēt katru savā, ja var tā teikt, mājsaimniecībā, bet ārpus skolas ir citādi. Daudzi bērni, kuri skolā nesatiekas, uz skolu brauc kopā vienā autobusā. Tas ir vienīgais,

kas rada pretenzijas un jautājumu, kāpēc no skolas prasa atbildību, ja ārpus tās bērni tiek. Mēs pat esam visu sakārtojuši tā, ka tie bērni, kuri, piemēram, dejo vienā kolektīvā, ar citiem netiekas. Kā viss izdosies, rādīs laiks. Mēs ļoti ceram, ka ierobežojumi būs spēkā tikai līdz jaunajam gadam.

BAŽIJAS PAR MĀCĪBĀM ATTĀLINĀTI

3. Guntra Buivida, Kuldīgas 2. vidusskolas direktore:

– Es gribētu teikt, ka mūsu skolā mācību gads iegriezies kā rats un turpina griezties. Jā, mums ir lielas grūtības, un tās saistītas ar remontu un atrašanos divās ēkās. Neskato-

ties uz to, sistēma darbojas. Ierobežojumi bija loģiski izdomāti un darbojas – tas ir kā dabas likums. Pirmajā nedēļā lēca arī sīkas lietas, kas bija jāpārskatīja. Arī vecāki ir iemācījušies: ja bērns apslimis, viņš uz skolu vests netiek. Ja jāsa-

ka godīgi, man tomēr ir bažas par to, vai visu mācību gadu izdosies nomācīties klātienē, vai atkal nebūs jāpāriet uz mācībām attālināti. Es ļoti negribētu, ka manas bažas piepildītos, bet tāda sajūta ir.

Alberts Dinters

FOTOKOMENTĀRS

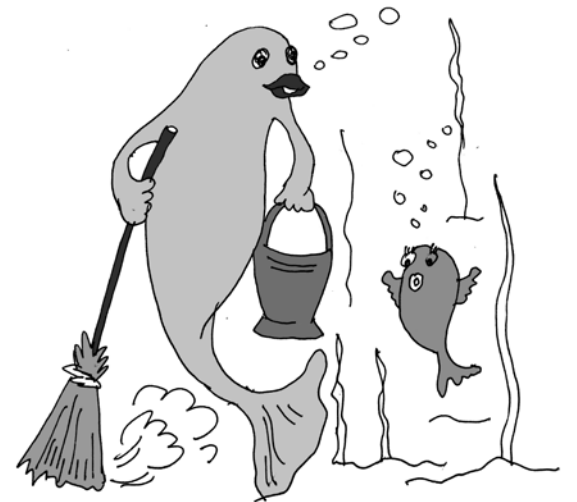

Kuldīgā pēc rekonstrukcijas Jelgavas ielā norādes, pa kuru pusi jāapbrauc bīstami ceļa būvju elementi (kontrolakas), izvietotas slaloma veidā. Tā braukt laikam ir interesantāk, bet – vai mazāk bīstami? Turklāt visi to neievēro.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Amūrus audzē tāpat kā karpas – īpašus apstākļus nevajag. Amūrs kļūst strādīgs, sākot ar kilogramu. Ar laiku cilvēki saprata: jo lielāku zivi ielaiž, jo labāks rezultāts. Kļūdījās tie, kas sapirka no Lietuvas maisos ievestos mazulišus un ielaida diķos. Kamēr izauga līdz darbības vecumam, kādus 80% apēda citas zivis,” stāsta Durbes novada *Stagaru* zivkopis Ēriks Rāva.

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Mežu vajag audzēt tālredzīgi

/Lai mežkopība privātpašumos nebūtu tik katastrofāla/

Grigorijs Rozentāls, mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības *Mežsaimnieks* valdes priekšsēdis

Ap 90–95% privāto mežu īpašnieku Latvijā nav ne laika, ne enerģijas, lai apgūtu mežsaimniecību, jo mežs nav viņu galvenais iztikas avots. Tas, ka par šo nozari trūkst zināšanu, nereti ir iemesls, kāpēc šādi īpašnieki uzkāpj uz grābekļa.

Latvijā meži aizņem vairāk nekā 3,3 miljonus hektāru un klāj aptuveni pusi valsts teritorijas. Apmēram miljons hektāru mežu ir privātie.

Mežu nevajag pārdot, bet vajag apsaimniekot, jo tā ir rūpnīca, kas naudu ražo rīt, parīt un vēl pēc pieciem vai desmit gadiem. Meža īpašniekam nav nekā riskantāka, kā atrast avīzē sludinājumu *Pērkam cirmsas* un zvanīt uz šo numuru, jo ir tik viegli nonākt nagos spekulantiem, kuru vienīgā interese ir maksimāla peļņa no katra darījuma. Nozarē ir daudz pārdevēju, kas nepārzina tirgu, cenas, tāpēc ir izveidojies uzņēmēju-spekulantu slānis, kas no tā dzīvo: nopērk pa lēto un pārdod tālāk ar peļņu. Esmu uzklaušījis daudz bēdu stāstu, un kooperatīvs ir lieliska iespēja, kā uz šāda grābekļa neuzkāpt.

Kooperatīvs ir ideāls risinājums ikdienas steigā, kas īpašniekiem noņem galvassāpes par meža sakopšanu, uzturēšanu un izaudzētās koksnes pārdošanu. Svarīgi – kooperatīvs ir uzņēmums, kas pieder pašiem meža īpašniekiem, un neatkarīgi no ieguldījuma katram biedram ir viena balss. Ikviens, kas atbilst dalības nosacījumiem, var brīvi iestāties. *Mežsaimniekā* iestāšanās maksa ir 70 eiro. Vēl proporcionāli meža platībai jāizpērk pajas, maksājot 5,68 eiro par hektāru. Par 101. un turpmākajiem hektāriem pajas vairs netiek aprēķinātas.

Mēs veicam pilnu mežsaimniecisko darbu ciklu, piemēram, īpašnieks var dzīvot Vecrīgā, bet viņam pieder mežs pie Krāslavas. Agrāk būtu jāskrien uz Krāslavu pašam stādīt,

bet tagad vari būt apzinīgs īpašnieks un sava īpašuma vērtību vairot, šo pienākumu uzticot kooperatīvam. Mūsu biedri zina, ka mežu sakops, nozāgēs, iestādīs, izpļaus, uzrakstīs Eiropas projektu, ja nepieciešams, un atcerēsies, kad vajadzēs paretināt.

Mežsaimniecības kooperatīvos novērojams visstraujākais biedru skaita pieaugums – no 536 biedriem 2018. gadā līdz 760 pērn. Meža īpašnieki iesaistās, sekojot Ziemeļeiropas paraugam, kur kooperācija jau gadu desmitiem ir galvenais privāto mežu apsaimniekošanas paņēmieni. Zviedrijā un Norvēģijā katrs trešais meža īpašnieks koksni pārdod un mežsaimnieciskos pakalpojumus iepērk caur kooperatīvajām sabiedrībām. Arī Igaunijā kooperatīvos un biedrībās iesaistīto meža īpašnieku skaits jau pārsniedz desmit tūkstošus.

Ziemeļvalstīs 90–95% izcirtumu vietā tiek stādīti jauni meži, bet Latvijā, neskaitot valsts mežus, atpakaļ tiek stādīts mazāk par 20%. Mežkopības kvalitāte privātajos mežos ir katastrofāla. 80% no privātajām cirmsām tiek pamestas, aizaug ar krūmiem. Vairāk nekā 40% privāto mežu tiek atjaunoti ar mazvērtīgākajām sugām – balttalksni un apsi, kam nākotnē būs tikai malkas vērtība. Savukārt vairāk nekā 80% kooperatīva biedru mežus apstāda ar labām koku sugām un tos kopj, lai izaug kvalitatīvi. Mūsu īpašniekiem pieder 11 tūkstoši hektāru mežu, un šajā platībā pagājušajā sezonā iestādījām gandrīz miljonu stādu.

Kooperatīvs dod iespēju strādāt ar profesionāļiem, kas to dara diendienā. Ar to apjomu, ar kuru ejam tirgū, varam sarunāt īpašas piemaksas, labākus nosacījumus un cenu mūsu biedriem. Tas ir izdevīgāk nekā īpašniekam pašam pārdot savu mežu kādam uzpircējam.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kādam jābūt labam tēvam? Kā viņam jāiesaistās bērna audzināšanā?

Līga Gaile, pārdevēja:

– Jābūt mīlam, gādīgam un saprotošam. Tas jau pats par sevi saprotams. Mans tētis – lai viņam vieglas smiltis – bija ļoti labs. Iemācīja man pat šaut. Atmiņas ir labas. Normālās ģimenēs tā jābūt. Tēvam jāiesaistās par visiem 200%!

Rīta Brūdere, pensionāre:

– Jābūt daudzām labām īpašībām. Noteikti gādīgam, rūpīgam, atbildīgam par ģimeni, godīgam. Mans tētis bija ļoti labestīgs. Viņš ļoti daudz strādāja. Nekad mūs nerāja – mamma bija tā stingrā. Tēvam bērni noteikti jāmīl. Diemžēl manus bērnus viņu tēvs pameta pavisam mazus. Ir jau arī ļoti labi vīrieši. Agrāk bērniem gāja grūti, nebija, kur viņus atstāt, bet mūsdienās ir nedaudz vieglāk. Gribētos, lai bērnodarzos būtu vairāk auklīšu, jo pašiem mazākajiem 20 bērnu grupiņā ir tikai trīs auklītes. Manuprāt, tas ir par maz.

Jānis Eida, celtnieks:

– Tēvam jābūt mīlošam un strādīgam. Pats esmu labs tēvs, dažkārt arī stingrs. Pats ņēmu piemēru no sava tēva, viņš man iemācīja amatu – galdniecību. Man patīk darboties ar koku. Mans dēls ir ārsts.

Monta Bērziņa, skolniece:

– Labam tētim jābūt gatavam uz klausīt un parunāties. Jāspēj pamanīt, kad kaut kas nav labi, jāpazīst bērns no matu galiem līdz kāju pirkstiem. Lai ar viņu var runāt par visām tēmām: no ļoti personīgām līdz jokiem. Ideāls tētis ir tāds, ar kuru var kaut kur aizbraukt, izstaigāties un pat neko nerunāt, bet justies labi. Mans tētis ir tieši tāds.

Ja jūs avīzē pamanāt kādu kļūdu vai neprecizitāti, būsīm priecīgi, ja darīsiet mums to zināmu pa tālruni 63350567.

Elīna Žukova, veikala īpašniece:

– Atbildīgam un gādīgam, nedaudz arī stingram. Mūsdienas vīrieši tādi nav. Tas ir mīts, ka vīrieši ir stiprais dzimums, pārsvarā ir otrādi – viņi ir visvājākie. Sievietes ir tās, kas nes pasauli. Mans tētis bija labsirdīgs. Tēva iesaiste bērna audzināšanā nav nemaz tik obligāta. Mamma vienmēr būs pirmajā vietā, un par viņu sirds sāpēs vairāk nekā par tēvu. Bez mamma bērns nevar.

Dace Priede, rakstniece, režisore:

– Maniem bērniem tēva nebija. Bet mans tētis bija lielisks, izcili rūpīgs un stingrs. Kad mamma mani lika vannā, viņš sasilēja sedziņu pie krāsns; kad slimu, kaut ko gardu atnesa. Tās mazās lietišķas palikušas atmiņas. Nekad roku pret mani nepacēla, bet, kad uz mani īpaši paskatījās, tad suns saprata, ko ēdis. Uz brāļiem tas nestrādāja, uz mani gan. Vairākas reizes viņš teica, ka ar mani lepojas. Uzslavas nebija biežas, bet, kad bija, tad vietā.

Nezinu, kādi ir vīrieši mūsdienās, bet par savu dēlu domāju: ja esmu izaudzinājusi tādu, kurš ciena māti, respektē sievu un mīl bērnus, tad uzskatu, ka ir labs tēvs. Ļoti gribētu, lai vīrieši bērnus nepamestu. Vismaz divas trešdaļas sieviešu ar bērniem ir vienas. Tad – es atvainojos – kas tas par vīrieti? Ar visu liberalizāciju un pārprasto demokrātiju viņiem ir tāda visatļautība: „A ko jūs man padarīsiet?” Bet kā tu savu miesu un asinis vari pamest? Abortu vajadzētu atļaut taisīt tikai tā vīrieša priekšā, kurš par to atbildīgs. Tad stāvi un skaties, kā viss beidzas! Sieviete tā ir trauma uz mūžu.

Elisa Rudzīte
Lailas Liepiņas foto

MUMS RAKSTA

Kā izvairīties no kļūmīgām situācijām

Kuldīzniece atrakstījusi vēstuli ar jautājumiem par satiksmes noteikumu ievērošanu divās vietās Kuldīgas apvedceļā.

BRAUKT VIENAM AIZ OTRA

Pirmā vieta ir apvedceļa un Aizputes ceļa krustojums. „Vai tiem, kas brauc taisni, un tiem, kas pa kreisi, ir viena braukšanas josla?” jautā autovadītāja. „Atbilstošu ceļa zīmi, kas norāda sadalījumu joslās, es tur neredu. Nav arī apzīmējuma uz ceļa. Bet bieži vien situācija ir tāda, ka braucējs, kas vēlas nogriezties pa kreisi, gaida savu kārtu, bet viņam blakus labajā pusē piebrauc mašina, kas

brauc taisni. Līdz ar to galvenais ceļš no labās puses vairs nav pārrēdzams.”

Kā skaidro *Modra autoskolas* vadītājs Modris Vīte, šajā vietā apzīmējumu tiešām nav. Braucot no pilsētas puses, ir atdalītas divas joslas: lai nogrieztos pa labi un lai brauktu taisni vai pa kreisi. Trešā un ceturtā josla ir pretimbraucošajiem. Otrā ir diezgan plata, tāpēc autovadītāji (kas brauc vai nu taisni, vai pa kreisi) bieži vien nevis nostājas viens aiz otra, bet piebrauc blakus. „Ļoti daudzi tā dara un ne tikai šajā apvedceļa krustojumā,” tā automācības instruktors. „Būtbū tas nav no-

teikumu pārkāpums, jo joslas nav iezīmētas un ceļa platums atļauj tā darīt. Tas ir pieklājības jautājums – neapgrūtināt citus satiksmes dalībniekus un neradīt kļūmīgas situācijas. Es iesaku braukt vienam aiz otra, lai nevienam netraucētu redzamību.”

PAGRIEZIENA RĀDĪTĀJU – LAIKUS

„Otrā vieta ir Graudu ielas aplis,” turpinā kuldīzniece. „Tur gan ir divas joslas, jo vietām vēl saglabājies ceļa apzīmējums. Man, iegūstot autovadītājas apliecību, mācīja, ka, iebraucot aplī, jāpārkārtojas kreisajā joslā, ja vien

nav jāizbrauc nākamajā izejā, tad pirms izejas jāpārkārtojas, lai izbrauktu ārā. Daudzi tā arī dara, bet ir gadījies, ka daži vadītāji kreisās joslas braucējus nelaiž atpakaļ labajā vai arī visu apli brauc pa labo joslu. Kā ir pareizi?” M.Vīte: „Pa kuru joslu aplī jābrauc, nav stingri norādīts. To nosaka cilvēciskais faktors. Ja nav jānogriežas uzreiz pirmajā izejā, tad pieklājīgāk ir braukt pa kreiso joslu, lai netraucētu citiem aplī iebraukt. Šis apļveida krustojums Kuldīgā nav tik intensīvi noslogots: ja lielas satiksmes nav, var braukt gan pa iekšējo, gan ārējo joslu. Ja plūsma ir intensīva, tad

jāņem tāda pozīcija, kas pašam vajadzīga, bet netraucē citus.

Tas atkal ir pieklājības jautājums. Lielā aplī labāk braukt pa iekšējo joslu, ja jānogriežas kādā tālākajā izejā. Te jāuzsver pagrieziena parādīšana, ko pēdējā laikā daudzi piemirst. Ja pagrieziena rādītāju ieslēdz laikus, normāls autovadītājs palaidīs citu pārkārtoties uz ārējo joslu, lai izbrauktu. Galvenais – laikus brīdināt citus satiksmes dalībniekus. Vajag pagrieziena rādītāju ieslēgt laikus, nevis pēdējā brīdī vai pat tad, kad manevrs jau sāks. Citādi jābrauc vēl viens aplis.”

Daina Tafelberga

Māksla izies ielās

No 14. līdz 20. septembrim Kuldīgā pirmo reizi tiek rīkots ielu mākslas festivāls – pilsētā tiks apgleznotas namu sienas.

Kā skaidro rīkotājs Artis Gustovskis, piedalīsies māksliniece Klāra Cabrera no Spānijas, Latvijas mākslinieki Aleksejs Elementons, Pāvels Hafizovs, Seven Heaven, Guntis Obodņikovs, Kate Māliņa, Agrita Cimermane un Ieva Dambīte-Dambergā.

Veselu nedēļu varēs redzēt viņus strādājam, piedalīties darbnīcā *Māksla ārpus rāmjiem*, uzzināt par sienu apgleznošanas tehniku, diskutēt par mākslas darbu idejām, simboliem, skicēšanu, arī par keramiku, grāmatu rakstīšanu utt. Būs iespēja redzēt

mākslas darbu fotografēšanu un filmēšanu ar dronu, videomontāžu darbnīcā *Black Lab*. 19. septembrī Mākslas namā tiks atklāta izstāde un rādīta videofilma, turpinājums būs Pilsētas dārzā.

Pasākuma nolūks ir Kuldīgā aizsākt jaunu starptautisku festivālu, nākotnē papildinot to ar videomākslu, virtuālo realitāti, estētisko kibernetiku u.c. digitālās mākslas izpausmēm, kā arī motivēt jauniešus līdzdarboties, tā veicinot radošumu.

Festivālu atbalsta Eiropas Sociālā fonda projekts *Pumpurs*, dome un bērnu un jauniešu centrs. Pasākumu rīko Kuldīgas mākslas un tehnoloģiju centrs.

Sagatavoja **Dina Poriņa**

Nezaudēt tradīciju un nepārkāpt noteikumus

Hercoga Jēkaba tirgus šoruden Kuldīgā nenotiks, tā vietā būs Zelta rudens gadatirgus, tāpēc pagastu vadītāju sanāksmē apspriests, kā tradīciju turpināt, nezaudējot iepriekš kupli apmeklētā un jautrā pasākuma zīmolu.

Kā norādīja kultūras centra direktore Inta Burnevica, līdz šim nevienā lielajā pasākumā nekādas ķezas nav bijušas, izņemot tās *Dzīres Kuldīgā* pirms dažiem gadiem, kad saslima kāda ārzemnieku grupa, bet tā nebija rīkotāju vaina. Ņemot vērā pandēmijas ierobežojumus, dižandele ar bagātīgu kultūras programmu, kurā piedalās visi novada pagasti, nevarēs notikt. Taču *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* (KKP) rīkos Zelta rudens gadatirgu, turpinot šogad aizsāktu tematisko tirdziņu sēriju. Tas līdzīgi Hercoga Jēkaba gadatirgum notiks oktobra pirmajā sestdienā – 3. oktobrī, bet ne Pilsētas dārzā. Tirgotājiem, ievērojot drošību, vietas tiks ierādītas Liepājas ielā.

Pagastu pārvalžu vadītāji interesējās, vai varēs piedalīties

Zelta rudens
gadatirgū 3. oktobrī
Kuldīgas novada
iedzīvotājiem
tirdzniecības vietas
būs bez maksas.

pašdarbības kolektīvi. Atbilde – muzicēt varēsot, bet skatuves nebūs. KKP vadītājs Artis Roberts piebilda, ka ir runāts par izmaiņām tirdzniecības vietas maksā, lai vairāk iesaistītu vietējos amatniekus un mājražotājus, jo pēdējā laikā vairāk ir iebraucēju. Secināts, ka tam nebūs lielas nozīmes, jo vietējiem jau ir savas tirdzniecības vietas, turklāt kuldīdzniekus vairāk interesē tādas lietas, ko ikdienā šeit nevar nopirkt.

Rudens tirdziņi un balles būs arī vairākos pagastos. I. Burnevica pastāstīja, kā tos sarīkot un uzraudzīt, ievērojot Covid-19 dēļ noteiktos ierobežojumus.

Daina Tāfelberga

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Uzdarbojas interneta krāpnieki, pieaug dzērājšoferu skaits

Stāsta Valsts policijas Kuldīgas iecirkņa priekšnieks **Normunds Aleckis**.

Aizvadītajā nedēļā Kuldīgas iecirknī uzskaitīti 79 notikumi, un šāds skaits ir vidējs rādītājs. Izmeklēšana sāka sešos gadījumos. Divas lietvedības Kuldīgas novadā ir par sēšanos pie stūres bez autovadītāja apliecības un alkohola reibumā. Viens process sāks par krāpniecību internetā. Valsts policija atgādina, ka nedrīkst svešiniekiem uzticēt savus bankas datus, datoru un mobilo ierīču paroles. Jāuzmanās arī tad, ja saņemts piedāvājums ieguldīt naudu apšaubāmos finanšu darī-

jumos internetā. Vēl viens process sāks par automašīnas zādzību. Pieņemti 82 lēmumi par satiksmes noteikumu pārkāpumiem, no tiem 38 – par ātruma pārsniegšanu. Seši autovadītāji pieķerti reibumā – tas ir liels skaits. Reģistrēti četri satiksmes negadījumi, par laimi, bez cietušajiem. Lai gan šajā nedēļā bijis 1. septembris, kad pilsētā ierodas daudz jauniešu, sabiedriskā kārtība traucēta tikai vienu reizi.

Alberts Dinters

Iepazīt un saliedēties

Šis bija pirmais gads, kad V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskola jaunajai 10. klasei rīkoja saliedētības pasākumu *Sadarbojies un līdzdarbojies*.

Tas notika 2. septembrī skolas apkārtnē, lai mācību gada sākumā skolēni sadraudzētos un viens otru iepazītu. Pašpārvalde ar tās vadītāju, mūzikas skolotāju Sangritu Upenieci desmitos sagaidīja ar dažādām darbnīcām. Un garlaicīgi nebija nevienam.

Arī Mārtiņš Stebulis, Madars Irgensons un Katrīna Kiričenko, kuri sāka mācības 10. klasē, atzīst, ka bijis interesanti un jautri. Pēc Mārtiņa teiktā: „Viss labi pārdomāts, lai mēs saliedētos vēl vairāk.” Puisim ļoti patikusi atmiņas spēle, kurā jāatceras dažādi attēli un priekšmeti telpā. Katrīnai visvairāk pie sirds gājusi uzskatu darbnīca: „Tur gāja ļoti jautri. Man patīk gatavot ēst. Bija patīkami iepazīties ar klasesbiedriem un iepazīt jauno vidi. Uz vidusskolu nācu tāpēc, ka tā likās vispareizākā izvēle, un negribēju arī dzīvot kaut kur prom viena pati.” Savukārt Mārtiņš, kurš šo skolu pazīst no 1. klases, vidusskolu izvēlējies nākotnes karjeras dēļ: „Ir doma studēt politoloģiju vai pedagogiju.” Bet Madars izlēmis pēc vidusskolas apgūt loģistiku vai programmēšanu – tās esot nozares, kas patiešām interesējo.

No šī mācību gada un klasesbiedriem skolēni sagaida dažādus pasākumus, piedzīvojumus, lieliskas atmiņas un labi pavadītu laiku. Vasara visiem pagājusi ātri un garlaicīga neesot bijusi. Mārtiņš strādājis *Agrotehnikā* un palīdzējis gatavoties skolas orientēšanās pasākumam 4. septembrī. „Šajā vasarā sakarā ar pandēmiju nebiju nedz nometnēs, nedz ceļojumos ārpus valsts, tāpēc pārāk lielu iespaidu nav,” secina Mārtiņš. „Taču viens no lielajiem notikumiem bija 9. klases izlaidums, kas notika atšķirīgi nekā deviņtajiem citus gadus.” Tajā piedalījies tikai skolēni ar klases audzinātāju un fotogrāfiem. Vecāki absolventus gaidījuši laukā saulītē.

Arī Katrīna vasarā mēnesi strādājusi, pārējo laiku pavadījusi ar draugiem: „Man viņiem jāpasakās par līdz šim labāko vasaru, spītējot Covid-19.”

No dārzeniem – pasaulē atzītas inovācijas

Dārzeņu burgeri, pelmeņi un bumbiņas, brokastu pārslas no pelēkajiem zirņiem ir Kuldīgas novada uzņēmuma *Milzu!* šovasar ieviestie produkti. Tie iekļuvuši pasaules inovāciju izlasē *SIAL Innovation Selection Paris 2020*.

Īpašnieks Enno Ence stāsta, ka uzņēmums ražo ap 30 veidu brokastu pārslu no graudaugiem, bet jauno pārslu pamatā ir Latvijā bioloģiski audzēti pelēkie zirņi: „Tā ir iespēja bērnam uzturu dažādāt, bez graudaugiem piedāvāt arī dārzenus pārslu formā. Interesanti, ka garša neatgādina zirņus. Degustācijā cilvēki visbiežāk min, ka tie varētu būt rīsi.” Bet ar zīmolu *Veggy Crush** nesēns sāks ražot gaļas produktu alternatīvu – dārzeņu burgerus, bumbiņas un pelmeņus no teksturētiem pelēkajiem zirņiem.

Saliedētības pasākumā V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas 10. klasei bija organizēti dažādi pārbaudījumi un darbnīcas.

Rūta Mediņa (Jauno žurnālistu skola)
VPKV arhīva foto

E.Ence atzīst: nelielā, bet efektīvā 15 cilvēku komanda lepojas, ka spējusi Latvijā radīt ko tādu, kas kā veiksmīgs jaunums atzīts *SIAL Paris* – vienā no lielākajām pārtikas industrijas izstādēm pasaulē. Pamatā *Milzu!* produkti tiek ražoti uzņēmuma telpās Rumbas pagasta *Miķeļos*, izņemot burgerus, bumbiņas un pelmeņus, kas pagaidām top ārpuskalpojumā. 90% no eksportētajiem produktiem ir bioloģiskie. Tie iecienīti ne tikai Latvijā, bet arī Polijā, Ķīnā, Ukrainā un Vācijā.

* No angļu vārdiem *veģetārs* un *sasmalcināt, saspīst*

Jolanta Hercenberga
Uzņēmuma *Milzu!* arhīva foto

Gan dzīvē, gan karjerā – viena komanda

IEVA UN MĀRTIŅŠ LEIŠI pirms pāris mēnešiem pārcēlušies uz Kuldīgu un šo mācību gadu sagaida ar patīkamu satraukumu. Abi sāks strādāt par sporta skolotājiem vidē ar jauniem izaicinājumiem: Ieva – Vārmes pamatskolā un par volejbola treneri sporta skolā, Mārtiņš – Ēdoles pamatskolā, vienu dienu Vilgāles pamatskolā, bet sporta skolā mācīs bērniem peldēt.

VIENS OTRAM ATBALSTS

Ieva ir kuldīdzniece, un, lai gan daudzus gadus dzīvojusi citur, vienmēr zinājusi, ka atgriezīsies: „Biju Mārtiņam ar šo ideju jau apņikusi. Mana mamma Inita Šneidere strādā sporta skolā, un es pie viņas trenējos volejbolā, tāpēc arī izmācījos par treneri.” Mārtiņš ir no Skrīveriem. Abu ceļi krus-tojušies Murjāņu sporta ģimnāzijā. Viņš stāsta: „Tur bijām sadalīti pa nodaļām, un es kļuvi par vecāko treneri handbolā. Mācību stundas bija kopā, savukārt treniņi – katram savā jomā. Pēc tam iestājāties Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijā. Biju nedaudz iekavējis, tāpēc Ieva mani panāca un februārī to pabeidzām kopā.” Abi smejas, ka bakalaura darbu paspējuši aizstāvēt vēl pirms pandēmijas. Mācīties kopā esot viegli – tā bijusi iespēja vienam otru atbalstīt. Ieva palīdzējusi Mārtiņam ar lielākiem rakstu darbiem, kamēr viņš strādājis. „Ar bakalaura darbiem cīnījāties abi. Gāja grūti. Ap 8.00 meitiņu Emīliju aizvedām pie omes, vakarā atvedām atpakaļ, tad līdz 3.00 rakstījām *bakalauru*, bet 7.00 Mārtiņam jau jāceļas uz darbu,” atceras Ieva.

Pēdējos četrus gadus sportiskais pāris nodzīvojis Skrīveros, kur Mārtiņš strādājis par sporta skolotāju Andreja Upīša Skrīveru vidusskolā, savukārt Ieva gadus divus – par volejbola treneri Aizkraukles novada sporta skolā un pusgadu par skolotāju Aizkraukles novada vidusskolā. „Pēdējos divarpus gadus neesmu strādājusi, jo biju dekrētā, pēc tam bezdarbniekos, un tad atnāca kovids. Liekas, ka esmu nedaudz ierūsējusi, kaut gan tikko beidzām augstskolu, tāpēc iemaņas nav pavisam zudušas,” nosmej Ieva.

Nu meitiņai Emīlijai jau ir divi gadi, un viņa bieži bijusi sporta zālēs kopā ar vecākiem. „Viņas pirmais vārds bija nevis

Sporta skolotāji Ieva un Mārtiņš Leiši iepriekš strādājuši Skrīveros un Aizkrauklē un tagad priecājas par jauno mācību gadu, jo pēc ilgāka laika būs iespēja šajā darbā atgriezties. Viņi strādās vairākās Kuldīgas novada skolās.

„Nevajag satraukties – darbs jau atnāk pats.”

mamma vai tētis, bet *bumba*,” smejas Ieva un prognozē, ka arī meita varētu izvēlēties nākotni saistīt ar sportu.

DARBS BŪŠOT VIENMĒR

Pārvākšanās uz Kuldīgu Mārtiņam nav biedējusi: „Mēs zinājām: ja pārvāksimies uz šejieni, darbs būs. Atšķirība tikai tā, ka Skrīveros viss bija vienā vietā, bet šeit būs jābraukā.” Ieva jau zināja par darba iespējām Kuldīgas pusē: „Es ik pa laikam palīdzēju mammai sporta skolā tiesāt spēles, sakārtot dokumentus. Vairākus

gadus abi ar Mārtiņu braucām uz Īvandes sporta nometni, tādēļ zināju, kāda ir situācija ar darbu šajā pusē. Nevajag *baigi* satraukties – darbs jau pats atnāk.” Ieva priecājas, ka vīram ir lielāka pieredze, jo ir, kam lūgt padomu.

Šis gads tomēr abiem būs nedaudz atšķirīgs, jo tiks ieviests papildinātais mācību saturs. Fokuss nevis uz konkrētiem rezultātiem, bet gan uz skolēna iesaisti un snieguma paaugstināšanu. Tas nozīmē, ka skolotājiem mācību metožu izvēlē jābūt

„Skolotāja darbā jābūt arī stipriem nerviem.”

radošākiem. Tāpat skolēniem tiks mācīti veselības pamatprincipi, izskaidrots, kāpēc ir svarīgi kustēties.

Skolotājam esot jāprot ieinteresēt un noturēt skolēnu uzmanību. Ieva atzīst, ka šajā darbā jābūt arī stipriem nerviem. Mārtiņš piekrīt, jo darba dienas tāpat kā bērni ir ļoti dažādas: „Atceros, ka pirmajā darba gadā, kad vēl tikai vēroju, kā stundas notiek, gadījās melnā diena. Pūsis pārļauza roku uz pusēm, un meitene salauza plaukstu locītavu. Tas bija šoks, ka arī tā var būt, bet nedrīkst krist panikā.”

Handbola treneris atzīst, ka visvieglāk strādāt ar mazajiem bērniem, jo, ja pats ir aktīvs, arī viņi labprāt iesaistās sportiskās nodarbēs. „Pēc Murjāņiem sāku uzreiz strādāt, un sanāca, ka biju ar skolēniem teju vienā vecumā, turklāt mācīju meitenes (smejas). Tomēr bērniem jāsaprot, ka es esmu skolotājs, bet viņi – skolēni. Mazajiem atkal visādi pigori nāk ārā. Reiz man pajautāja, kāpēc man uz kājām aug bārda. Ir nākuši rādīt, kā viņiem kustas zobs,” smaidot atceras Mārtiņš. Darba gados viņš sapratis, ka labprātāk strādā skolā, nevis par treneri.

Ieva ir pretējās domās: „Es labāk strādāju par volejbola treneri. Man ļoti patīk darboties, braukt uz sacensībām. Pie trenera jau nāk tikai tie, kuri tiešām grib darīt. Tad es ieguldos un redzu rezultātus. Skolā bērni ir visādi – dažkārt ar viņiem jāpacinās.”

Mārtiņš uzskata, ka, izvēloties kļūt ar sporta skolotāju, pats svarīgākais ir piedalīties sacensībās, jo tas palīdz apgūt teoriju. Arī Ieva piekrīt, ka šajā amatā praktiskā puse ir ļoti svarīga: „Es pat teiktu, ka ir vērts mācīties neklātienē, jo tad uzreiz var meklēt iespēju strādāt. Tas, ko iemācās lekcijās, ne vienmēr sakrīt ar realitāti.”

Elisas Rudzītes teksts un foto

V. Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas jaunā mūzikas pedagoģe Rūta Ķergalve studiju laikā mūziku mācījusi pirmsskolā, kā arī pasniegusi privātstundas jauniešiem un pieaugušajiem, taču darbs skolā ir jaunums.

Labs skolotājs ir supercilvēks

RŪTA ĶERĢALVE tikko sākusi darbu Viļa Plūdoņa Kuldīgas vidusskolā par mūzikas skolotāju. Viņa priecājas, ka vadība un kolektīvs ir atsaucīgi un atbalstoši: „Skolas vide un ritms īsti neatstāj liekus brīžus, kad domāt par iejušanos. Viss notiek dabiski, tempā, un tā tam arī vajadzētu būt.”

Pēc Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas Rūta pārcēlās uz dzīvi Rīgā, kur Latvijas Kultūras koledžā studēja kultūras menedžmentu: „Pēc diploma iegūšanas sapratu, ka tas ceļš, kuru vēlos iet, tomēr ir mūzika. Jau pamatskolā sāku apgūt ģitārspēli un radīt savas dziesmas, taču mūzikas skolu neapmeklēju. Tā nu Rīgā atradu mūzikas vakarskolu pieaugušajiem *Ridze*. Tur divus gadus mācījos estrādes vokāla programmā.”

Pēc tam Rūta nav vēlējusi apstāties, tāpēc Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijā studējusi par mūzi-

kas skolotāju ar specialitāti džeza un populārās mūzikas vokālā. Pēc otrā kursa akadēmija reorganizēta, un iesāktās programmas pārņēmusi Latvijas Mūzikas akadēmija. Tā 2018. gadā iegūts bakalaura grāds.

Pedagoģiskais darbs tieši skolā Rūtai ir jaunums. Rīgā viņa studējot arī mācījusi mūziku divās pirmsskolas iestādēs un vadījusi privātstundas vokālo prasmju pilnveidē un ģitārspēlē. „Godīgi sakot, to, ka mani interesē pedagoģija un darbs ar cilvēkiem, sapratu tikai tad, kad jau kādu laiku biju studējusi akadēmijā. To, vai vēlos būt skolotāja, cenšos saprast šobrīd. Laiks un pieredze rādīs,” saka Rūta.

Jaunais mācību gads esot iesācies labi. Taču ātrā tempā daudz kas jāsaprot un jāpielāgojas ne tikai tāpēc, ka darbā

„Vienlaikus pamanīt un darīt neskaitāmas lietas, bet dienas beigās saglabāt smaidu.”

ar pusaudžiem skolā trūkst pieredzes, bet arī jaunās kompetenču pieejas dēļ: „Tā rada daudz neskaidrību un bažu, bet es diemžēl neesmu vienīgā, kurai šajā jomā ir daudz jaunuztājumu. Vēl ar visiem saviem audzēkņiem neesmu tikusies, taču līdz šim jaunieši šķiet atsaucīgi, atšķirīgi, domājoši, un to vērtēju tikai pozitīvi.”

Rūta uzskata, ka labs skolotājs ir personība, kas spēj uzklaut, saprast un motivēt un kas audzēkņos izraisa cieņpilnu attieksmi: „Skolotājam jābūt ieinteresētam, atbalstošam, bet arī nepieklāpīgam. Labs skolotājs ir supercilvēks, kas vienlaikus spēj pamanīt un darīt neskaitāmas lietas, bet dienas beigās saglabāt smaidu.”

Elisa Rudzīte
Kristapa Jansona foto

Daina Tafelberga, Elisas Rudzītes foto

Pie Sarmītes visiem patīk

Ventspilnieci Sarmīti Šliseri, kinoloģi ar 30 gadu pieredzi, pazīst arī daudzi kuldīdznieki. Savulaik viņas audzēto, skoloto un lutināto briāru – daudzu izstāžu laureātu – atvases izvēlējušies mūspuses suņu audzētāji. Tagad Sarmīte Ventspilī ierīkojusi viesnīcu mājdzīvniekiem, kā arī vada suņu skolas nodarbības, tostarp Kuldīgā.

Gan ar savējiem, gan viesiem saimniece ir kopā gandrīz visu diennakti.

KRIPATIŅŠ, PUNKTIŅŠ, LIELMĀTĒ RIO UN CĪTI

Pie mājas Ventspilī, Robežu ielā, kur atrodas mājdzīvnieku viesnīca, pirmais mūs sagaida Kripatiņš – suņuks. Vairāk iepazīstoties, nekādi negribas ticēt, kas tas ir bezšķirnes. Izskatā līdzīgs briāram, bet mazāka auguma. Taču ar tādām pašām rakstura īpašībām, kādas piemīt par hipijiem sauktajiem franču ganu suņiem (jo apspalvojums pāri acīm): mīļš, dzīvespriecīgs, sabiedrīks, gudrs, draiskulīgs un tajā pašā laikā ļoti paklausīgs. Sētā mūs uzlūko Punktiņš – melnbalts kaķis ar punktu degungalā. No četrus mājas kaķu saimes tas esot saimniecības ēkas pārvaldnieks. Savukārt, mājā ieejot, pēc saimnieces aicinājuma lielais, zilais papagailis Žako noteic: „Labdien!” Turpat blakus citā restotā mājīnā dzied mazi, krāsaini papagailēni, bet virs tiem ir būris, kam vienmēr durtiņas vaļā. Tā iemītnieci Rio saimniece sauc par lielmāti, jo tā staigājot un lidinoties, kā pašai labpatīk: te iekšā, te ārā. No mājas prom nelaižoties. Tāda ir Sarmītes pašreizējā saime.

SĀPĪGA ŠKĪRŠANĀS NO MEDALNĪECES

Kopš viņšaulē aizgāja vairāku starptautisku izstāžu laureāte, zelta un sudraba medaļu ieguvēja Grācija, Sarmītei briāru vairs nav.

Kripatiņš ar prieku izpilda visu, ko liek. Arī ar mašīnu, ja būtu jauts, iemācītos braukt.

Šķiršanās bijusi pārāk sāpīga, ņemot vērā lielo ieguldījumu mīlules audzināšanā un kopšanā. Tagad ir Kripatiņš, kas cenšas pierādīt, ka arī krancis var būt pasaulē labākais suns. Iemācījies pat rēķināt: ar rēķieniem noskaita, cik ir divi plus divi vai kvadrātsakne no divi. Kripatiņš palīdz saimniecei gan viesu uzraudzībā mājās, gan suņu skolā.

NEIET, KUR NEVAJAG

Viesnīcā dzīvniekiem atvēlēta plaša teritorija laukā. Ir gan neliela diskriminācija: tikai suņu meitenēm ļauts iet uz lielo dārzu, bet ne puikām, jo tie apskādē puķu dobes un krāšņumaugus. „Suns

ir suns – es taču nevaru viņu rāt, ja tādas dabiskās vajadzības,” tā kinoloģe. „Bet pie manis suņi nemaz nelaužas, kur nevajag. Dārza malā aiz žoga ganās visticamāk. Visā viesnīcas pastāvēšanas laikā viens suns vistu nokoda, bet tā pati bija vainīga – izlauzās no aploka un kaitināja. Citādi mani viesi, arī putnu mednieku šķirnes suņi, uz to pusi pat neskatās. Tāpat ir, ko darīt. Mēs ar Kripatiņu esam ar viņiem kopā 24 stundas diennaktī.”

DOKUMENTI UN BARĪBA

Ja saimnieki vēlas, mīlulis tiek aizvests pastaigā pa mežu, uz jūras piekrasti. Naktis visi dzīvnieki pavada telpās. Sarmītei patīk

„Man nepatīk, ka dzīvnieku stumda un grūsta. Ir jāatrod kopīga valoda. Katram tas nepadodas, tāpēc gribu palīdzēt, pamācīt, kā labāk uzrunāt, lai tas sadzirdētu,” saka pieredzējusi Ventspils kinoloģe Sarmīte Šlisere.

Punktiņš ir saimniecības ēkas pārvaldnieks, bet vienlaikus uzrauga, kas notiek sētā.

„Labdien,” norūc Žako. Zilo papagaili Sarmīte izglābusi no nežēlīgiem apstākļiem kādā dzīvoklī.

brīvība. Pēc dažu klientu vēlmes gan ir ierīkoti voljēri un iegādāti būri kaķiem, tomēr visi viesi ar saimnieci sadzīvojuši mājā.

Vedot dzīvnieku uz viesnīcu, jāņem līdzi vakcinācijas pase, suņiem – arī pavada un tīra sedziņa, kaķiem – tualete un smiltis. Vēlama arī ierastā barība, jo katram mājdzīvniekam sava gaume, ieradumi, citam iespējama alergija vai vajadzīga diēta. Ja tas aizmirsies, viesnīcas īpašniece noteikti badā nevienu neatstās.

ATCERAS JAUKI PAVADĪTO LAIKU

Kad nebija pandēmijas ierobežojumu un cilvēki ceļoja uz ārvalstīm, viesnīcā saimnieki suņus vai kaķus atstāja uz nedēļu, divām vai pat ilgāk. Tagad pārsvarā tikai brīvdienās, izbraucot tepat, pa Latviju. Ir gadījies, ka, piemēram, rīdzinieki brauc uz Ventspils akvaparku, bet tur suņus neielaiž, tāpēc labi, ka ir māja, kur dzīvnieku atstāt. Citkārt kādreizējie viesi atbraucot tāpat vien, jo viņiem šeit iepaticies. Ir arī tādi, kuri savu mīluli atved darbdienās, ja jāstrādā no agra rīta līdz vēlam

vakaram. „Vientulība sunim ir ļoti apgrūtināša, var padarīt nervozu. Saprotu, ka cilvēkam dzīvēt var būt neparedzētas pārmaiņas. Taču tiem, kuri zina, ka augu dienu neviena mājās nebūs, vajadzētu padomāt, vai vajag to sunīti ņemt.”

LAI VIENS OTRU SADZIRDĒTU

Savā suņu skolā Sarmīte vairāk strādā ar īpašniekiem – no viņiem atkarīgs tas, kā suns uzvedīsies, vai klausīs, atzīst pieredzējuši kinoloģe. „Dziemžēl saimnieki ir dažādi. Svarīgi, lai nav tā, ka abi atnāk pie manis uz nodarbību un tad aiziet katrs uz savu pusi. Strādāju ar jebkura vecuma suņiem. Tas ir mīts, ka jāmaca no deviņu mēnešu vecuma, kā uzskatīja padomju gados, kad kinoloģijā daudz izmantoja varu. Pašus pirmos pamatus kucēnā vislabāk ielikt trīs četru mēnešu vecumā, jo vēlāk suns jau būs apguvis saimnieku un to izmantos. Būs grūtāk. Protams, ir gadījumi, kad ģimenē ienāk divus trīs gadus vecs suns. Arī ar tādiem var strādāt – galvenais, lai būtu savstarpēja sapratne.”

Par diķu tīrītājiem un citām sugām

Zemnieku saimniecība *Stagari* Durbes novadā ir viena no lielākajām Kurzemes diķsaimniecībām, kurā izaudzētie zivju mazuļi un pieaugušās zivis nonāk gan mūsu, gan citu novadu ūdenstīpēs. Šī ir arī viena no retajām vietām Latvijā, kur tiek audzēti baltie amūri – tā sauktie diķu tīrītāji.

GAN VEIKSMES, GAN NEVEIKSMES

Stagaru saimnieki Anna un Ēriks Rāvas ir zivkopji jau ceturtdaļgadsimtu. Tiek apsaimniekots tuvu pie 100 ha, bet tālāk paplašināties plānu neesot. Kā atzīst Ē.Rāva, tas ir diezgan smags darbs, kurā bijušas kā veiksmes, tā neveiksmes: „Pēc pieredzes radies teiciens, ka zivkopis patiesībā ir lielākais zivju bende. Ar neveiksmīgiem eksperimentiem tik daudz kāpuru un iespējamo zivju resursu gājis bojā! Netīši, visvairāk neuzmanīga sūkuma, kā arī neparedzētu dabas apstākļu dēļ zivtņas tiek aizlaistas postā.”

ZINĀŠANAS UN PRIEKŠNOJAUŠAS

Anna un Ēriks savulaik beiguši Kazdangas lauksaimniecības tehnikumu, bet zināšanas zivkopībā lielākoties ieguvuši praksē. Ne tolaik, ne tagad skolās tas nav padziļināti mācīts, kaut tiek diskutēts gadiem ilgi un arī Zemkopības ministrija šo jautājumu sen aktualizējusi. No vienas puses, zivsaimniecības attīstībai valsts un Eiropas fondi sniedz atbalstu, tostarp izglītībai. No otras – nav nemaz tik daudz to, kuri gribētu šo nozari studēt. „Tā iegājies, ja kāds grib nodarboties ar zivkopību, tad visbiežāk iet mācīties pie kāda pieredzējušā. Nesen pie ministra tikāmiem daudzi ilggaudēji zivkopji. Teicu, ka joprojām jūtos kā pirmklasnieks: aizbraucu uz diķi un nesaprotu, kas tur notiek. Kolēģi mierināja, ka arī viņiem tā ir. Var darīt kā pēc grāmatas, bet dabā tā nenotiek.”

Katra sezona ir ļoti atšķirīga – ik minūti jāskatās līdzi, jānojaus, kas notiks pēc brīža. Pareizā laikā jāizlaiž uz nārstu. Dabas atstājī zivkopību ļoti ietekmē. Ja nākamajā rītā uznāks pērkonis un aukstums, tad viss velti – nārsta vairs nebūs. To skolā apgūt nevar.”

NAV IDILLE

Pēc svara *Stagarus* vairāk ir karpu, bet pēc skaita – zandartu. Vēl diķos aug līņi, orfas, baltie amūri, iekļūst pa līdakai. Ar mazuļiem tiek apgādāti gan privāti diķi, gan pašvaldību ūdenskrātuvēs, startējot iepirkumos. Šogad tālākā vieta, kur aizceļojušas Durbē audzētās zivtņas, ir Lubānas ezers. Gadās arī tā, ka citas saimniecības nevar līgumā paredzēto daudzumu izaudzēt, tad *Stagari* cenšas izpildīt.

Diķi atrodas tālu viens no otra. Lai visus apbraukātu un zivis piebarotu, dienā jānoobrauc ap padziļināti mācīts, kaut tiek diskutēts gadiem ilgi un arī Zemkopības ministrija šo jautājumu sen aktualizējusi. No vienas puses, zivsaimniecības attīstībai valsts un Eiropas fondi sniedz atbalstu, tostarp izglītībai. No otras – nav nemaz tik daudz to, kuri gribētu šo nozari studēt. „Tā iegājies, ja kāds grib nodarboties ar zivkopību, tad visbiežāk iet mācīties pie kāda pieredzējušā. Nesen pie ministra tikāmiem daudzi ilggaudēji zivkopji. Teicu, ka joprojām jūtos kā pirmklasnieks: aizbraucu uz diķi un nesaprotu, kas tur notiek. Kolēģi mierināja, ka arī viņiem tā ir. Var darīt kā pēc grāmatas, bet dabā tā nenotiek.”

MAZIE NESTRĀDĀ – TOS APĒD

Baltie amūri vēl pirms dažiem gadiem Latvijā nebija populāri, jo tās nav iecienītas pārtikas zivis, ar kurām tirgū varētu gūt

peļņu. Amūri ir zālējāji, ko galvenokārt izmanto diķa attīrīšanai kā dabiskos melioratorus. Sugas kāpuri vai mazuļi nav lēti, jo grūti pavairo. Latvijas klimatā tas nav iespējams, jo pietrūkst siltuma – nārstošanai vajag ūdeni ap +28 grādiem. Izaudzēt gan nav grūti – amūri var dzīvot kopā ar karpām, līņiem un citām sugām, bet drauds mūsu ūdeņos ir līdakas. Šīs plēsējzivis *Stagarus* neaudzē, tomēr tās pamanās iekļūt no diķu caurtečiem.

„Amūrus audzē tāpat kā karpas, īpašus apstākļus nevajag,” stāsta zivkopis. „Pārdodam ne mazākus par 800 gramiem un tikai tad, ja ir ļoti liels pieprasījums. Amūrs kļūst strādīgs, sākot ar kilogramu. Ar laiku cilvēki saprata: jo lielāku zivi ielaiž, jo labāks rezultāts. Kļūstījis tie, kas sapirka no Lietuvas maigos ievestos mazulišus un ielaida savos diķos. Kamēr izauga līdz darbības vecumam, kādus 80% citas zivis apēda.”

NEVAJAG PIEBAROT

Vēl viens nosacījums, lai amūrs strādātu: nevajag piebarot. Taču tas nav tik viegli, jo šīs augējzīvības labprāt mēlojas ar karpām atvesto kombinēto barību. Lielie amūri, ja ir izsalkuši, kļūst nekaunīgi un no barības piegādes vietas dzen kaimiņienes prom. Diķa tīrītāji ēd gandrīz jebkuras ūdensaugus, bet, ja barība ir iegūstama vieglāk, tad uz augiem pat neskatās. Savukārt, ja bāds piespiež, ēd visu nešķirojot. Tomēr laikā, kad diķis attīrīts, *melioratorus* vajag piebarot ar graudiem, citādi tie paliks bez ēdiena.

IR GARŠĪGI, BET DĀRGI

Ne tirgū, ne veikalos, ne ēdināšanas vietās baltie amūri nav bieži sastopami. Vai nav ēdami? „Tas ir cits stāsts,” smeļ Ēriks. „Reiz kādi Latgales makšķernieki atbraukuši uz Liepājas pusi maksķerēt. Neko nebija saķēruši. Mājup braucot, iegriezās pie mums un prasīja, vai nav kāda

zivis. Teicām, ka ir amūri. „Kur nu! Tie taču nav ēdami!” tā viņi. Mēs pirms tam dažus bijām nokūpinājuši. Lai to mītu apgāztu, iznesām pagāršot. Momentā mainīja domas un atzina: amūrs ir garšīga un vērtīga zivs. Taču dārgs – ap desmit eiro kilogramā, tāpēc ēšanā tas vēl nav tik populārs kā diķu attīrīšanā.”

ZIEMAI GATAVOJAS AR CERĪBU

Stagarus tiek izplauti un uzpludināšanai sagatavoti ziemas diķi. Mazuļus jebkuras sugas audzēšanai Ē.Rāva iesaka iegādāties pavasarī, lai gan audzētāvās parasti var nopirkt tikai to, kas rudenī nav izpirkts, jo zivsaimniekiem izdevīgāk ir precī pārdot, to neiesaldējot. Diemžēl piemājas zivju diķu īpašnieki, nopērkot amūrus rudenī, bieži tos

nesagatavo ziemas guļai. Ja ziemā diķos nav caurplūdes, zivīm slāpst un tās aiziet bojā. Labāk ir amūrus ielaist pavasarī, lai vasarā tie var ēst ūdenszales un ziemā tur vairs nebūtu, kam pūt. „Ziemas mums sagādā pat vairāk pārsteigumu. Ja diķi aizsalst, var pietrūkt skābekļa. Ja ir silti kā pērn, arī nav labi. Zivis nesaprot, kas notiek, ir nemierīgas. Normālā ziemā tās kļūst gurdenas, uzkrāj spēkus. Pagājušajā tās satraucās, kustējās pārlietu, neuzbarojās, kā vajadzētu. Ievilcīs rudens deva labumu, jo nozveja ievilkās līdz novembra vidum. Bija gan risks, ka var uzņākt sals un nolaistais diķis un grāvji aizsalst ar 15–20 centimetru ledus kārtu. Domājam, ka šogad līdz 1. novembrim būsīm beiguši, un ziema, cerams, būs kaut cik normāla.”

Latvijas klimatā vislabāk audzējamie zālējāji jeb diķu tīrītāji ir baltie amūri.

Karpas jāpiebaro, bet jāatceras, ka diķi ir arī amūri. Saēdušies kombinēto barību, *melioratori* var kļūt slinki un uz zālī pat neskatīties.

Daina Tāfelberga Ērika Rāvas arhīva foto

„Zivkopībā vajag zināšanas, pieredzi un priekšnojautas,” atzīst Durbes novada *Stagaru* saimnieks Ēriks Rāva.

Ineses Slūkas zīmējums

Skaties, ko ēd!

Šajā stāstā aprakstītais, par laimi vai arī par nožēlu, nav paša piedzīvots, bet gan uzklauts atpūtas brīdī saviesīgās sarunās ar biedriem, bada pātāgu vicinātājiem. Viss noticis tā...

Pašmāju bāleliņi, iestājoties kārtīgai ziemai, nereti dodas uz brālīgo Igauniju, kur atrodas Peipusa ezers un kurā zivju krājumi ir tik bezgalīgi, ka cope lielākoties iet uz urrā. Lomu daudzums ir tāds, ka dažs labs pat pamanās daļu noķerto zivju nodot un nopelnīt naudu. Tad

MAKŠKERNIEKU STĀSTI

nu reiz Latvijas tautu dēli savācās palielā kompānijā un nolēma, ka jābrauc to igauņu zivi vilkt. Sarīkātē ekipējumu, sakārto drānas un sapērk krienu daudzumu ēsmas – *moitilus* jeb trisuļodu kāpurus. Lādē visu auto, un aida! Bet brauciens ir gana ilgs, un nav jau noslēpums, ka bieži vien tā laikā tiek cīlātas glāzītes, kurās iekšā ir kas stiprāks par limonādi.

Kad mūsējo auto ierīpo vietā, kurā palikt pa nakti, vīriem rodas sajūta, ka vajag vietējā bodē paņemt vēl pāris ugunsdziras trauku. Tā sakot, lai miegs vēl labāks. Labi. Kungi

dodas uz veikalu, bet iznāk, krietni pārsnieguši iecerēto alkohola limitu. Nu neko. Iekārtojas naktsmītnē, saliek mantas un uzklāj galdu.

Vīriem sarunas raisās aizvien atklātākas, līdz kāds atskārst, ka beidzies uzkožamais, bet dzērāmā vēl gana. To sameklēt tiek norīkots viens no jaunākajiem līdzbraucējiem, kurš par maksķerēšanu dzirdējis vien nostāstos. Tas sāks rosīties, meklējot kaut ko ēdamu. Te jāpiebilst, ka jauneklīm arī alkohola panesamības līmenis bijis krietni zemāks nekā citiem. Tā nu šis sameklējis maizi un kaut kur

izrāvis malto gaļu. Sakrāmējais uz maizes, sāli un piparus pa virsu un liek uz galda. Vīri, krietni iesiluši, ņem maizes šķēles, liek uz kārā zoba un slavē pilnām mutēm. Sak’, gardas gan tās tātāru maizītes! Tā nu vakars paiet, līdz visi aiziet gulēt.

No rīta vīri sakrāmē mantas un – aiziet uz lielā ezera ledus! Tur aizved vietējie, ceļš līdz copes vietai – vismaz pieci kilometri. Aizbrauc, saurbj āliņģus, sarīkē pīckas un iet pie kastes, kurā atrodas *moitili*. Ver vaļā, bet tā tukša... Vīri stāv vaļā mutēm un nesaprot, kur palikuši sarkanie tārpīņi. Domā tā, domā šitā, bet gudri netiek. Pēkšņi viens atminas iepriekšējā vakara dzīres un pagriežas pret jauniņo:

„Kur tu vakar dabūji malto gaļu?” Jauniņais rausta plecus – atradis kādā kastē. Pa tam lāgam apkārt jau sastājušies pārējie. „Vai šajā?” jautājās ar pirkstu norāda uz kasti, kurā atradās zivju ķeršanai iegādātā pārtika. Jā, atbild jauniņais. Tajā brīdī puse vīru esot atbrīvojušies no kuņģa satura, jo visi sapratuši, kas bijusi gardā gaļa uz maizītēm, – sarkanie moitīļi jeb trisuļodu kāpuri.

Kas noticis tālāk? Kļūstot baumas, ka jauniņajam nācies zvanīt igauņiem, lai brauc pakaļ, ved uz krastu meklēt lomiem jaunu ēsmu.

Alberts Dinters

Ārstniecības augi zivsaimniecībā

Olga Revina, zinātniskā institūta *BIOR* zivaudzētavas *Tome* Peļču filiāles veterinārārste

Pārmērīga antibiotiku lietošana ir izraisījusi nopietnas veselības un vides problēmas. Droša un efektīva alternatīva ir gan slimību profilaksē, gan ārstēšanā izmantot augus.

Ķīplok ir spēcīga dabīgā antibiotika, tam ir labvēlīga ietekme uz zivju kardiovaskulāro un imūno sistēmu. Pētījumu gaitā pierādīts, ka ķīplokem piemīt antibakteriāla, pretēnīšu, pretvīrusu un pretparazītāra iedarbība. Tie satur vismaz 33 sēra savienojumus, vairākus enzīmus, 17 aminoskābes, ēteriskās eļļas un minerālvielas, piemēram, selēnu.

Spāņu pētnieki pierādījuši, ka 2 g ķīplok pulvera pievienošana kilogramam granulētās barības būtiski uzlabo asins rādītājus un sama-

zina vienšūnas parazītu invāziju (izbarošanas ilgums ir 30–45 dienas). Savukārt tāda deva kā 20 g/kg barības būtiski pieaudzē svaru.

Savukārt turku zivkopji izpētījuši ķīplok ekstraktu pozitīvo ietekmi uz izplatītajām zivju baktērijām. Šo ekstraktu pagatavo tā: svaigus ķīplokus sagriež un trīs dienas žāvē istabas temperatūrā, pēc tam sasmalcina, sajauc ar 300 ml destilēta ūdens un izsmidzina uz barības granulām (deva ir 15–20 ml ekstrakta uz 1 kg barības). Pēc 120 dienām ir pierādīta labvēlīga ietekme uz augšanas un imunitātes rādītājiem: palielinās izturība pret bakteriālajām slimībām, būtiski samazinās miršana.

Inspektori lieto ķermeņa kameras

Valsts vides dienesta (VVD) inspektori zvejas un maksķerēšanas noteikumu pārbauvē turpmāk izmantos ķermeņa kameras.

Tad darīts tāpēc, lai videoierakstā fiksētu inspekcijas gaitu un administratīvā pārkāpuma pierādījumus, jo pārkāpēji nereti cenšas tos atspēkot, kā arī tādēļ, lai mazinātu korupcijas risku. Ķermeņa kameras būs tieši tādas pašas kā daudzviet pašvaldības policistiem – pie krūtīm piesprausta, neliela ierīce fiksēs katru soli un ierakstīs sarunas. VVD ievēros fizisko personu datu aizsardzību, t.i. videoierakstus, kuros fiksēts pārkāpums, izmantos kā lietiskos pierādījumus, bet citus uzglabās īslaicīgi un tad dzēsīs.

Savukārt, lai vienkāršākajos maksķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību noteikumu pārkāpumos mazinātu resursu patēriņu, inspektori lietu izskatīs un sodu noteiks jau turpat. Par vienkāršākiem pārkāpumiem tiks uzskatīta

maksķerēšana bez kartes, licences un personas dokumenta, pārsniegts atļauto rīku skaits, attālināšanās no rīkiem tālāk par 50 m, kā arī maksķerēšanas vietas piegružošana. Ja konstatēts vēl cits pārkāpums vai lomā būs zivis, uz lietas izskatīšanu būs jāierodas VVD. Tāpat lēmums par sodu uzreiz netiks pieņemts tad, ja aizdomās turētais ir nepilngadīgs vai būs radies konfliktsituācija.

Atkarībā no pārkāpuma un atbildību mīkstināšanai var pastiprināties apstākļiem sods var būt no brīdinājuma līdz 60 eiro. Ja izdarīti vairāki, sods ir par katru atsevišķi. Pērn VVD sodu par šādiem pārkāpumiem noteicis 964 reizes, tostarp par pašvaldības policijas un sabiedrisko vides inspektoru konstatētajiem. Ap 70% – par vienkāršāko noteikumu neievērošanu.

Alberts Dinters

ZIVJU RECEPTS

GRILĒTAS REŅĢES AR PĒTERSĪĻU MĒRCI

Vajadzēs: 800 g izkildātu reņģu, 1–2 mazas sarkanās čili pākstis, 2 ķīpoka daiviņas, 1 citrona sulu, 8 ēd.k. olīveļļas, 2 ēd.k. sakapātu pētersīļu, eļļu restiņu ieziešanai, jūras sāli.
Kā pagatavot. Nomizotus ķīplokus un iztīrītās čili pākstis smalki sakapā. Samaisa ar pētersīļiem, olīveļļu, citrona sulu un sāli. Atstāj, lai mērce pusstundu ievilks. Grilēšanas restītes ieziež ar eļļu. Reņģes apber ar sāli un liek uz mērenas uguns, grilē pa 3–4 minūtēm no katras puses. Pasniedz ar mērci.

AR TUNCI UN TOMĀTIEM PILDĪTA PĀPRIKA

Vajadzēs: 4 paprikas, 2 tomātus, 250 g konservēta tunča, 120 g rīveta siera, 60 g tomātu biezeņa, 20 g kaperu, 2 ēd.k. smalki sakapātu lociņu, sāli.
Kā pagatavot. Papriku pārgriež gareniski uz pusēm un iztīra. Tomātus sagriež mazos gabaliņos. Tunci notecina, samaisa ar tomātiem, tomātu biezeni, kaperiem, lociņiem un pusi rīveta siera. Ja vajag, pieber sāli. Paprikas pusītes liek cepeškrāsnī, kurā ieslēgts grila režīms, un cep 3–4 minūtes no katras puses. Katrā pusītē ieliek tunča pildījumu un pārkaisa ar atlikušo sieru. Tad liek atpakaļ krāsnī un cep vēl 5–7 minūtes, līdz siers sāk mest burbulus.

CEPTA MENCA AR KRAUKŠĶĪGU GAROZIŅU

Vajadzēs: 1 ēd.k. eļļas, 600 g mencas filejas, pusglāzi rīvmaizes, 2 ēd.k. kapātu pētersīļu, 2 ķīpoka daiviņas, 4 ēd.k. cietā siera, 2 ēd.k. sviesta, šķipsnu melno piparu, citronu.
Kā pagatavot. Cepeškrāsnī sakarsē līdz 200°C, sagatavo keramikas pannīni, to ietaukojojot. Mencu sagriež četrās porcijās un liek pannā. Blodā samaisa rīvmaizi ar kapātiem pētersīļiem, smalki sagrieztiem ķīplokami, smalki rīveta cielo sieru un svaigi maltiem pipariem. Maisījumu vienmērīgi sadala uz katras zivs gabaliņa, pa virsu liekot sviesta pičiņas. Pannu liek karstā cepeškrāsnī un cep 20 minūtes, līdz zivis ieguvušas baltu, matētu toni, bet drupačas sakusušas un kļuvušas zeltaini brūnas. Pasniedz ar svaigiem salātiem un citrona sulu.
Katrina Spuleniece-Aišpūre, uztura speciāliste

Dzīve kā uz delnas

Skatuves vārdā SAMANTA TĪNA, īstajā vārdā Samanta Poļakova, ir neatkārtojami talantīga dziedātāja, kura pirmo reizi sevi mūzikas industrijā pieteica ar uzvaru talantu šovā „O! kartes” akadēmija. Pagājuši desmit gadi, un viņa sevi pierādījusi ne tikai Latvijā, bet arī ārpus tās, veido sadarbību ar dažādiem mūziķiem, kā arī pēc ilgās cīņas ir ieguvusi ceļazīmi uz 2021. gada Eirovīziju Roterdamā. Samantas grafiks ir saspringts, taču viņa piekrita sarunai pa telefonu, kamēr pati atradās Grieķijā. Parunājām par skolas gadiem, vecāku stingrību, skatuves dzīvi un profesijas ēnas pusēm.

Kas ir spilgtākā bērnības atmiņa?

1. klasē mamma mani aizveda uz vokālo ansambli. Ļoti negribēju iet – iekēros durvju stenderē un teicu, ka iekšā neiešu. Biju diezgan niķīgs bērns, bet, kā studijas durvis aizvērs, tā nodziedāju tur 12 gadus.

Kā ceļš mūzikā sākās?

Dziedāju vokālās studijas *Varavīksne* ansambli. Bija skaidrs, ka man ir balss, un to arī bērnodārzā pamanīja. 12 gadus sapratu, ka gribu izmēģināt būt soliste vokālajos konkursos. Noplūcu pirmos laurus un vairs nevarēju apstāties.

Kāda bijāt kā vidusskolniece?

Esmu beigusi Tukuma 2. vidusskolu. Biju ļoti mērķtiecīga, ar lielu atbildības izjūtu. Vidusskolā mācījās tādā klasē, kurā sacentāties, kam labākas atzīmes. Mana mamma ir skolotāja, un domāju, ka tas man nācis no viņas. Es mācījos līdz diviem trijiem nakti.

Kādi tolaik bija lielākie mērķi?

Skaidri zināju, ka tā būs mūzika, skatuve un ka darbošos kultūrā. Pamatskolā domāju, ka mani varētu interesēt interjera dizains. Pēc 9. klases apmeklēju kursus, lai iestātos Rīgas Amatniecības vidusskolā. Sapratu, ka man tas patīk, tomēr tikai hobija līmenī. Īstais ceļš bija mūzika.

Esat teikusi, ka jums ir stingri vecāki. Kādu iespaidu tas atstājis uz jūsu personību?

Manī vienmēr bija liela spītība attiecībā uz saviem mērķiem. Vienmēr zināju, uz ko eju. To šī vecāku stingrība iemācījusi. Nebija tā, ka man kaut ko strikti aizliedza, bet neļāva, piemēram, palikt pie draudzenēm pa nakti. Tētis uzskatīja, ka katram ir savas mājas, sava gulta un nav jāvārdās apkārt. Nebija nekādu *tusiņu* vai randiņu. Šis tas man izpalika. (Smejas.)

Vai jums varētu būt arī cita profesija?

Liekas, ka es varētu būt zoologe, jo bērnībā biju apsēsta ar dzīvniekiem. Vecmāmiņas dārzā varēju stundām spēlēties ar mitrēnēm (kukaiņiem – aut.) un taisīt tām mājas. Tagad pat rokās nevaru tās paņemt, un, ieraugot zirnekli, es spiedzu!

Kādas ir dziedātājas profesijas ēnas puses? Ar ko jāreķinās tam, kurš vēlas sākt karjeru mūzikā?

Katrai medaļai ir tumšā puse. Šajā profesijā tā ir publicitāte, negatīvie komentāri. Dzīve ir kā uz plaukstas. Man nepatīk, ja tiek ķengāta ģimene, tāpēc es to ļoti sargāju, izvairos ko publicēt. Sāp tas, ka nevaru viņiem iemācīt uzauzdzēt biezu ādu. Mums, latviešiem, tradicionālais ēdiens ir otrs latvietis. Agrāk to ļoti pārdzīvoju un raudāju. Atceros, kā

Samantas Tīnas arhiva foto

Dziedātāja Samanta Tīna: „Es vienmēr zināju, uz ko eju. Manī vienmēr bijusi liela spītība attiecībā uz saviem mērķiem. Ko es gribēju, to dabūju!”

zvanīju mammai un teicu: „Es taču tikai gribēju dziedāt!”

Cik grūti mūzikā izsisties?

Iespēju ir daudz. Ir *X faktors* un citi konkursi, taču jauniešiem trūkst motivācijas. Piedaloties šovā, viņi domā, ka uzreiz kļūs par zvaigzni. Bet tas ir tikai sākums – mazs pakāpiens, kas palīdzēs tālāk. Tas nav zenīts! Nevar pēc uzvaras šovā sēdēt kājām gaisā. Tas ir brīdis, kad jāstrādā dubultā. Televīzijas slava ir tikai uz mirkli – te ir, te nav. Jāprot ar smagu darbu to izmantot.

„Man vēl jāizdara daudzas lielas lietas, jāuzrunā lielas auditorijas, lai mani sadzird.”

Ja būtu iespēja pagriezt laiku atpakaļ, vai savā karjerā kaut ko mainītu?

Noteikti nebūtu sadarbojusies ar dažiem producentiem un tik ļoti tiem uzticējusies. Vairāk būtu palāvusies uz sevi.

Nesen apritēja desmit gadu kopš „O! kartes” akadēmijas. Kas tajā bija vērtīgākais?

Vērtīgākais bija pats šovs. To laiku ne pret ko nemainītu – laba pieredze darbā ar sevi un citiem. Dzīvojot ar citiem mūziķiem vienā telpā, var saprast, vai spēju reizē atbalstīt, sastrādāties, palīdzēt, motivēt. Šis šovs Latvijā tā skaļāk pieteica manu vārdu, un prieks, ka vēl pēc desmit gadiem tas ar savu *gala produktu* var lepoties.

Pēc tam izcīnījāt iespēju trīs mēnešus mācīties Londonas mūzikas koledžā Tech Music School.

Ko deva šī pieredze?

Ļoti profesionāla skola un pedagogi. Interesanta un reizē smaga pieredze. Trīs mēnešos jāapgūst klavierspēle. Man nebija mūzikas skolas izglītības, bet eksāmeni jāliek, spēlējot klavieres un dziedot. Protams, es to izdarīju un eksāmenu noliku uz deviņi. (Smejas.) Tā bija sevis izaicināšana.

Kāpēc bija svarīgi pa šiem gadiem sevi pierādīt konkursos un šovos ārpus Latvijas?

Nedrīkst aprobežoties ar savu valsti. Jāiet tālāk. Man gribas savu un Latvijas vārdu nest pasaulē. Jauni konkursi nozīmē jaunus izaicinājumus. Ir viegli tikai uzstāties koncertos, radīt jaunas dziesmas, bet tāpat kā sportistiem ar treniņu nepietiek – reizēm vajag savu līmeni pārbaudīt.

Kāpēc neatlaidīgs mērķis bija Eirovīzija?

Tas ir viens no tiem, ko vēl neesmu sasniegusi, bet nu jau esmu pavisam tuvu. Esmu ļoti ambicioza un spītīga. Šis arī bija tā: „Es to izdarīšu un to dabūšu!” Beidzot ir izdevies – pūles atmaksājas.

Kā tikāt pāri tam, ka ceļazīmi beidzot izcīnījāt, taču pandēmijas dēļ Eirovīzija klātienē tika atcelta?

Bija ļoti smagi. Visu laiku sev jautāju: „Kāpēc es? Par ko man tas?” Tad mēģināju rast atbildes. Secināju, ka tieši man šis jāiztur, jo esmu stipra. Iespējams, tikai es to varētu pārdzīvot un rast spēku startēt arī nākamgad. Tāda bija Dieva griba – Viņš izraudzījās mani. Es no šīs situācijas biju tikai ieguvēja, jo par mani runās divus gadus.

Kura dziesma pašai vistuvākā?

Auga, auga rūžena – tajā izpildījumā, kāda tā bija „O! kartes” akadēmijā. Tā nav mana dziesma, bet tā man vistuvākā. Domāju, ka

”

„Nevar pēc uzvaras šovā sēdēt kājām gaisā. Tas ir brīdis, kad jāstrādā dubultā. Televīzijas slava – te ir, te nav.”

dziedāšu to vēl ļoti, ļoti ilgi.

Kurš mūziķis jums ir paraugs, iedvesmotājs?

Viena ir Lara Fabiana ar savu vienkāršību un fantastisko balsi. Otrs – Andrea Bocelli, kurš spēj mīlestību sniegt, savus klausītājus pat neredzot. Acis jau ir tas dvēseles spogulis, bet viņš tāpat smaida. Brīžos, kad man grūti, iedomājos par viņu.

Kas ir lielākais sasniegums, ar ko lepojaties?

Pret sevi esmu ļoti kritiska. Man patīk katru lietu analizēt. Varu teikt, ka man ir sasniegumi, bet nezinu, vai būtu pareizi nosaukt vienu. Varu minēt jauno izpildītāju konkursu *Slavjanskij Bazar* Baltkrievijā. Toreiz teica, lai neceru, ka kaut ko dabūšu, jo tas ir politisks konkurss, bet tas vainagojās ar 1. vietu.

Vai piemeklē satraukums, pirms kāpjat uz skatuves?

Tas ir vienmēr, un tas ir tikai normāli, jo man rūp tas, ko daru. Ar to jāmaksā sadzīvot. Man *nestrādā* nekādi elpošanas rituāli vai iedomāšanās, ka mutē ir citroni. Es vairāk iesildos fiziski.

Kādi ir tuvākie mērķi?

Drīz iznāks mana jaunā dziesma latviešu valodā. Mūzikas autors ir Ingars Viļums, teksts ir mans. Būs arī skaists, vērienīgs videoklips. Vēl gaidāma filmēšana jaunam televīzijas šovam, un tad jau ceru, ka būs ziņas, ko Latvijas Televīzija nolems par *Eirovīzijas* formātu. Es ļoti gribētu, lai šis priekšnesums ir ļoti augstā līmenī. Lai Latvijas vārds izskan godam un lai karogs var plīvot lepni. Es zinu, ka to izdarīšu!

Ko mūzikā vēl gribat sasniegt?

Negribu domāt, ka tas kaut kad beigsies. Es noteikti vēlētos, lai mani atceras kā dziedātāju. Gribētu būt kā Laima Vaikule, kura dzied

visu mūžu. Tas ir tas, ko Dievs man ielicis šūpulī – šo skaļo balsi, ar ko bērnībā kaitināju māsu. Man vēl jāizdara daudzas lielas lietas, jāuzrunā lielas auditorijas, lai mani sadzird.

Kāds uz skatuves bijis smieklīgākais atgadījums?

Nesen Lietuvā mans smailais papēdītis iesprūda grīdā starp podestiem, aizķerot līdzī kleitu un uztaisot tajā caurumu. Es dejojot tā eleganti pietupos līdz grīdai, atcēlu papēdi, atāķēju kleitu un varēju kustēties tālāk. Pēc tam, protams, biju ļoti dusmīga. (Smejas.)

Ar ko atšķiras skatuves Samanta no ikdienas Samantas?

Teikšu godīgi: mājniekiem ir mani nav viegli... Joprojām mācos ar sevi sadzīvot un nebūt pret citiem tik prasīga. Cenšos būt nedaudz maigāka un izklaidīga, jo darbā visu laiku esmu iespringusi. Mājās paguļu uz dīvāna, šad tad apēdu kaut ko neveselīgu. Es arī esmu tikai cilvēks. Man patīk noskatīties kādu foršu filmu un sirsnīgi paraudāt.

Kuras rakstura īpašības mūziķim noder visvairāk?

Ambīcijas, mērķtiecība, harizma. Galvenais ir zināt, ko gribi klausītājiem pateikt. Nevar tikai iziet uz skatuves un parādīt: es māku skaisti dziedāt. Šodien nevienu tas neinteresē – visi gaida stāstu. Jāmāk izstāstīt, kaut arī zālē tavu valodu neviens nesaprot.

Kādas īpašības novērtējat citos?

Atklātību, patiesumu. To, ka cilvēks ir īsts.

Ko jūs ieteiktu jauniešiem, kuri vēlas būt kādā jomā veiksmīgi, bet vēl nezina, ar ko sākt?

Vajadzētu saprast, ko īsti grib. Izmēģināt dažādus virzienus. Nedrīkst sēdēt mājās. Jāiet un jādara! Tu nekad nezināsi, pirms nepameģināsi. Ej, izaicini sevi, jo pasaulē ir tik daudz iespēju! Pamēģināsi, nepatiks, bet vismaz zināsi, ka esi mēģinājis. Galvenais ir beigt čīkstēt!

Kāda ir labas dziedātājas formula?

Tādas nav (smejas). Vienkārši skaidri jāzina mērķi, jābūt ambiciozam, jācīnās par sevi. Neviens citam nekas nav jāpierāda – tikai sev. Redzu, ka daudziem jauniem dziedātājiem mammas visur staigā līdz un kaut ko uzspiež. Nē, vēlmei jābūt pašam. Bieži vien vecāki savus nepiepildītos sapņus uzliek bērniem. Iestāta, kas ir pareizi un kas nav. Tas viņus *sačakarē* – viņi sāk baidīties sev ticēt, kautrējas. Vajag ļaut būt pašiem.

Elizabete Rublāne (Jauno žurnālistu skola)

SARUNA AR JUBILĀRU

„Ja jādzēš, es dzēšu. Ja jādzied – dziedu”

Tā skrundeņieks, dziedošais ugunsdzēsējs Jānis Buķelis jeb Buks trešdien teica LTV 1 raidījumā *Rīta panorāma*, kurā piedalījās kopā ar Raimonu Paulu, lai prezentētu Maestro jaunākās rokdziesmas *Veltījums dzejniekiem* videoklipu.

VISS VĒL PRIEKŠĀ

Šoruden Dzejas dienu laikā (12. septembrī) Jānim aprit 40. Raidījumā tas gan netika minēts, un jubilejas koncerta arī nebūšot. Pirmkārt, Covid-19 ierobežojumu dēļ pasākumu ar daudzajiem draugiem mūzikā nav iespējams sarīkot. Otrkārt, jubilārs uzskata, ka viņam vēl nav tādu nopelni, lai dzimšanas dienu svinētu uz skatuves, turklāt tas skaitlis jau nemaz nav tik ievērojams. Vārbūt kādreiz, jo viss jau vēl esot priekšā. Līdz šim Jānis dzimšanas dienas svinējis tuvāko draugu un radu lokā, un tā būšot arī šosestdien.

LIELĀ SAPŅA PIEPILDĪJUMS

Buku par dziedošo ugunsdzēsēju sāka saukt jau pirms daudziem gadiem, laikam vēl pirms LNT šova „O! kartes” *skatuve*,

Buks jeb Jānis Buķelis nesen tapušajā videoklipā Raimonda Paula dziesmai *Veltījums dzejniekiem*.

kurā viņš no žūrijas saņēma atzinību, bet noslēguma koncertā dzejnieks un mūziķis Guntars Račs pēc Jāņa nodziedātās *Līvu* dziesmas *Es karājos tavā bizē* viņam uzdāvināja savu ādas jaku. Tas bija sākums skrundeņieka ceļam pretī lielā sapņa piepildījumam – uz skatuves būt kopā ar leģendārajiem mūziķiem. Vēlāk izveidojās grupa *Līvi un Buks*, bet nu jau Jānis ir pilntiesīgs līvs. Vienlaikus viņš joprojām pilda Valsts ugunsdzēsības un glābša-

nas dienesta Kuldīgas daļas vada komandiera vietnieka pienākumus.

VĀRBŪT VĒL KĻŪS KOSMONAUTS

Bērniībā Jānim bijuši dažādi sapņi, kas, gadiem ejot, mainījušies: gribējis kļūt par kosmonautu, bet kļuvis par ugunsdzēsēju glābēju. Sapnis par *Līviem* jau piepildījies. Tikko iznācis sadarboties arī ar pašu Maestro, kaut gan agrāk par to nemaz tik

ļoti nav domājis. Un, kā jubilārs smeļ, vārbūt vēl kļūšot arī par kosmonautu un iekarošot kosmosa telpu. „Ja piedāvās, vārbūt izmēģināšu, līdzīgi kā tas bija ar ugunsdzēsējiem. Tagad uz sapņiem neesmu koncentrējies – vienkārši metos tajā, kas nāk.”

KOPĀ AR IZCILĀM PERSONĪBĀM

Jubilārs mēģinājis dziesmas sacerēt pats, bet tad sapratis: „Neesmu ne dzejnieks, ne kom-

ponists, bet man laimējies satikt daudzus brīnišķīgus cilvēkus, kuri to dara ļoti labi. Tādas izcīlas personības kā Zigmaru Liepiņu, Guntaru Raču un Ainaru Virgu.”

Pandēmijas dēļ Bukam šovasar koncertēt iznācis mazāk. Tomēr radošajā jomā neesot sēdēts klēpī saliktām rokām. Lielākais darbs – R.Paula dziesmas *Veltījums dzejniekiem* (ar Jāņa Petera vārdiem) videoieraksts Liepājas Karostā. Tas bijis ļoti *karsts* laiks. Kaut tāpēc vien, ka Maestro savu dziesmu nav uzticējis nevienam citam – tieši skrundeņiekam Jānim.

Kā *Rīta panorāmā* teica R.Pauls: „Pie klavierēm, to kompozīciju spēlējot, atcerējos Aivaru Brīzi. Diemžēl viņa vairs nav. Nezinu, kāpēc iedomājos par Buku. Kaut kur biju viņu dzirdējis. It kā esot braucis ar motocikletu, it kā nokritis vai arī ne, bet sācis skaļi blaut un dziedāt roku – diezgan ciešami...”

Daina Tāfelberga
Attēls no videoklipa

STĀRĶA VĒSTIS

Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā no 2. līdz 9. septembrim piedzimuši seši puikas un četras meitenītes. Vienai meitenītei vecāki vārdu vēl domā, pārējiem bērniem doti šādi vārdi: Endijs Ēvalds, Marks, Matiass, Artūrs, Krišjānis, Emanuels, Karlīna, Kristena, Beatrise.

Lika uz sevi pagaidīt

3. septembrī 3.12 Laura Šembele un Dāvis Daga sagaidījuši pirmdzimto meitiņu Kristenu. Abi vecāki vēlējušies dot tādu vārdu, ar kuru nebūtu nekādu asociāciju. Abi šķīrstījuši kalendāru, līdz atraduši to, kas patīk abiem. „Mana tēva sieva strādā bērnu dārzā un teica, ka desmit gados viņiem nav bijis nevienas Kristenas,” smaidot saka jaunā māmiņa. Bērniņam bija paredzēts dzimt dienu agrāk, tāpēc Laura smeļas, ka meita kā jau tipiska sieviete likusi uz sevi pagaidīt. Kristena piedzimusi 55 cm gara un 3,6 kg smaga.

Vārds kā spēņu seriālos

Samanta Šveda un Kristaps Smelters 9. septembrī 4.32 sagaidījuši dēlu Emanuelu. Ģimenei šis ir pirmais bērniņš, un vārds bijis padomā vēl pirms tam, kad Laura palikusi stāvoklī. Stāsta Kristaps: „Esmu daudz skatījies spēņu seriālus, un šis vārds palicis atmiņā. Samantai arī patīka, jo tas ir rets. Sākumā domājām, ka varētu būt Manuels, bet tas šķita nepabeigts.” Emanuel piedzimis 58 cm garš un 4,2 kg smags.

Elisas Rudzītes teksts un foto

DĀRZA DARBI

No 11. līdz 18. septembrim

Ārija Rudlapa, agronome

11., 12. septembris. Ziedu dienas. Sakopj puķu dobes. Dala un pārstāda vasarā un pavasarī ziedošās ziemcietes. Stāda pavasara sīpolpuķes un ziedošos dekoratīvos krūmus no konteineriem.

Novāc gladiolu sīpolus, ja tās jau vasaras vidū noziedējušas. Griež sausziēdes. Gatavo ievārijumu un konservē. Nes telpās istabas puķes, kas vasaru bijušas dārzā.

13., 14. septembris. Lapu dienas. Laista augus. Sēj zaļmēslojuma augus; ja vajag, arī zālājus. Dala un pārstāda hostas. Stāda ziemas sīpolus lokiem. Apļauj zālienu.

15., 16. septembris. Augļu dienas. No-

vāc augļus, ogas un dārzenus. Konservē, gatavo ievārijumu. Stāda augļu kokus un ogulājus. Sēj ziemājus. Ilggadīgos stādījumus mēslo ar kompostu.

17., 18. septembris. Sēšanai un stādīšanai nelabvēlīgas dienas. Arī ilgstošai uzglabāšanai paredzēto nav ieteicams vākt. Apstrādā augsni nezāļainos laukos. Novāc nevietā augošu krūmus.

MANAS ATZIŅAS

Solīto vajag izpildīt

Kaspars Šabāns, Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks

- Man dzīvē vissvarīgākā ir ģimene.
- Vērtīgākā atziņa, ko esmu guvis, ir tā, ka jāuzticas intuīcijai. Jātic sev!
- Es dzīvē nekad neesmu lidojis ar lidmašīnu.
- Mans vislielākais sasniegums ir audzināt labus dēlus.
- Man darbā vissvarīgākais ir mani

kolēģi un gandarījuma izjūta pēc labi izdarīta darba.

- Sāpīgākā mācība: reizēm arī profesionāli kļūdās.
- Godaprāts sevī ietver to, ka obligāti jāizpilda solītais. Un to, ka vajadzīga augsta atbildības izjūta.
- Viedums – tā ir dzīves pieredze.
- Vērtīgākā grāmata: A.Konana Doila *Šerloks Holms*.
- Visvairāk mani apbēdina cilvēku bezatbildība.
- Mani iepriecina hobiji: skriešana, makšķerēšana un medības.
- Smieklīgākais, ko esmu piedzīvojis: ļoti bieži atgadās kas tāds, ka tajā mirklī ļoti jāsmējas, bet, šīs situācijas atstāstot citiem, var gadīties, ka tas šķiet smieklīgi vairs tikai man pašam. Tā varētu būt arī ar to reizi, kad ar tēvu

bijām makšķerēt. Es atrados laivā mazliet tālāk ezerā, bet tēvs no krasta nāca pa laipu man pretim. Laipa sašķobījās, un tēva galva vien vairs bija virs ūdens. Tajā mirklī smieklus noturēt nebija iespējams.

- Latvija man ir labākā un drošākā vieta, kur aug mani bērni.
- Kuldīga man ir īpaša vieta, jo uzskatu to par visskaistāko pilsētu Latvijā un pasaulē.
- No saviem vecākiem esmu mantojis mīlestību uz darbu.
- Īsti vīrišķīgs vīrietis ir tāds, kas spēj aizstāvēt savu ģimeni un valsti.
- Īsti sievišķīga sieviete ir gudra, kopta un mīļa.
- Tuvākās nākotnes vislielākā vēlēšanās ir noskriet Kuldīgā pusmaratonu.

AUGUSTĀ MŪŽIBĀ AIZGĀJUŠI

KULDĪGAS NOVADĀ

Andris Bērziņš (1958)
Arvīds Jānis Briedis (1937)
Alma Hartmane (1940)
Agris Kopštāls (1954)
Eduards Smidbergs (1940)
Zigfrīds Melkerts (1935)
Romualds Morozs (1926)

Biruta Markova (1940)
Andris Eglītis (1952)
Juris Jēkabsons (1957)
Ruta Veisberga (1945)
Kaspars Kalniņš (1991)
Aldis Rubīns (1956)
Rihards Bergmanis (1946)
Valija Knopa (1931)

Vija Velga Kronberga (1938)
Olģerts Bože (1948)
Mirdza Dinsberga (1941)
Jānis Zemžāns (1954)
Marija Aina Keļņa (1931)
Andris Kudiņš (1960)
Velta Rasma Belerta (1940)
Boriss Putiks (1937)

Dzidra Valdmane (1947)
Ilmārs Asnis (1929)
Baiba Butane (1937)
Brigita Bierīņa (1955)
Skaidrīte Jēkabsons (1939)
Valija Nelsone (1931)
SKRUNDAS NOVADĀ
Roberts Ostrovskis (1942)

Jevgenija Ābola (1933)

Ārija Ārniece (1937)

ALSUNGAS NOVADĀ

Rozālija Brūdere (1926)

Melānija Rikvalde (1937)

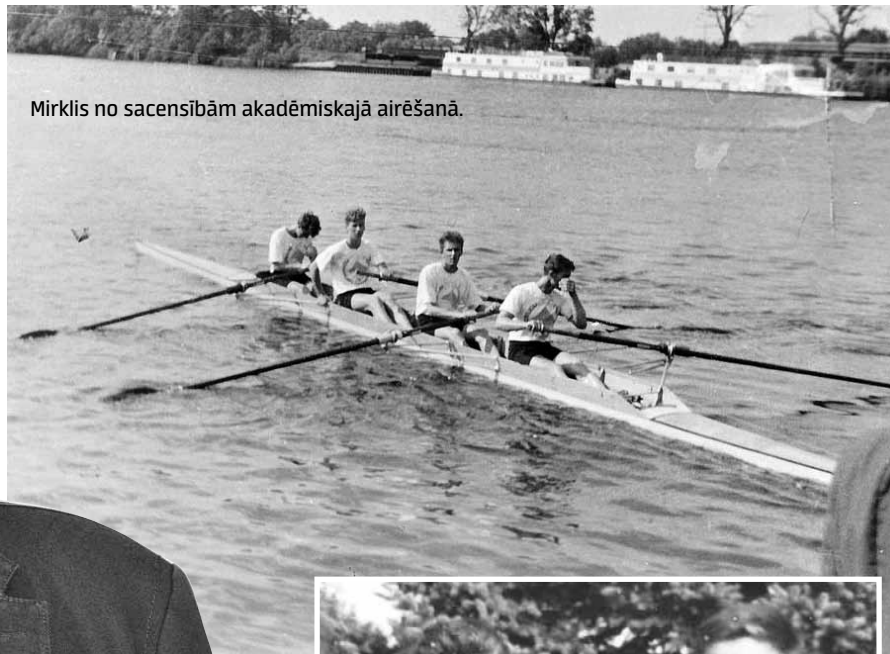
Cecīlija Mateviča (1926)

(Sagatavots pēc dzimstarakstu nodaļu informācijas)

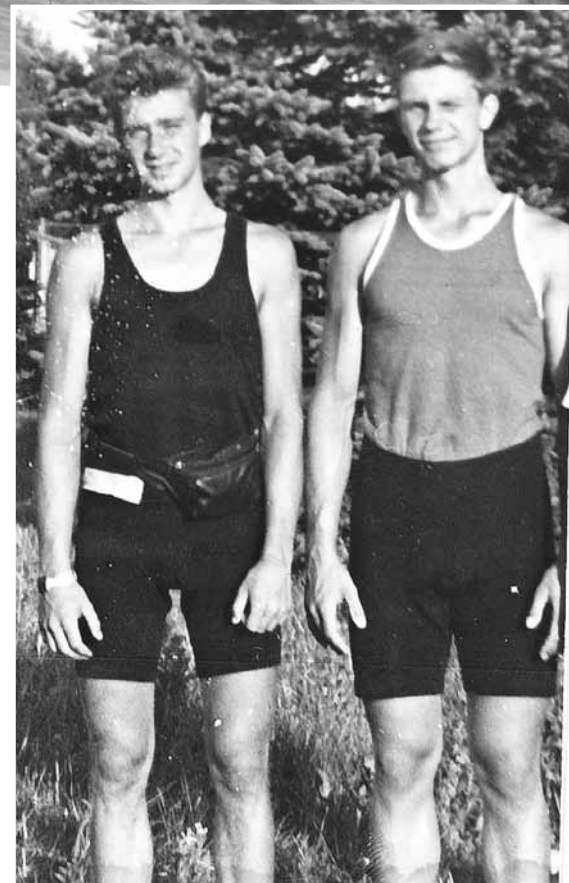
NEDĒĻAS VIESIS

Ar sportu uz tu arī šodien

Kuldīgas slimnīcas valdes priekšsēdis AGRIS ROZENFELDS labprāt deļo tautiskās dejas, peld un dodas garās pastaigās, bet agrāk viņš bijis profesionāls sportists akadēmiskajā airēšanā*.

Mirkļis no sacensībām akadēmiskajā airēšanā.

Agris Rozenfelds un Ralfs Rozenvalds 1991. gadā PSRS čempionātā Nižņijnovgorodā.

Agra Rozenfelda arhīva un Lailas Liepiņas foto

Kā izlēmāt apgūt airēšanu?
Dzīvoju Jelgavā, tur ir divas lielas upes un arī divas lielas bāzes: vienā darbojas smailotāji un kanoe braucēji, otrajā notiek akadēmiskā airēšana. Tā nu bija sanācis, ka dzīvoju vienā upes pusē, bet skola, kurā mācījos, atradās otrajā. Katru dienu uz skolu jāiet pāri tiltam un gar upes krastu.

Atceros sākumu. Reiz, nākot no skolas, redzēju laivas ar lieļiem ariem – tās slīdēja klusi un smuki izskatījās. Ieklausījos airu skaņās. Kaut kas zemapziņā nostrādāja – gribējās pamēģināt. Toreiz man bija 11 vai 12 gadu. Aizgāju pie trenera un par šo sporta veidu iztaujāju. Viņš aicināja pamēģināt. Tā pamazām, pamazām tā lieta aizgāja. Protams, sākumā jau nebija nekāds profesionālais līmenis. Bet, kad bija jāstartē sacensībās, airēšana aizrāva arvien vairāk. Viss pārējais nopietnā līmenī.

„Kad mācījos skolā, treniņi bija trīsreiz dienā un bez brīvdienām. Vidusskolas laikā vairāk biju treniņnometnēs,” stāsta bijušais airētājs Agris Rozenfelds.

beigās vai februāra sākumā – braucām projām uz kalniem, uz dienvidiem, kur siltāks laiks, un trenējāmies.

Kā tikāt galā ar mācībām skolā, visu laiku esot sacensībās un nometnēs?

Mācījos attālināti. Atbraucis mājās, skrēju uz skolu un stāstīju, ko esmu iemācījies. Mācību programmai bija jātiec līdzī. Tas bija interesants laiks – šis sporta veids mani aizrāva.

Akadēmiskā airēšana izklausās visai smalka.

Tā arī ir. Jauniešiem patīk kaut ko skrūvēt un darīties. Mums arī par laivām bija jārūpējas. Startēju tādās disciplīnās, kurās jābrauc vienam, pa diviem, četriem un astoņiem. Visus veidus esmu iemācījies un izbaudījis. Ar treniņu biedru Ralfu Rozenvaldu

divniekos sasniedzām visaugstākos rezultātus. Mums ne tikai uzvārdi līdzīgi – mēs arī kopā mācījāmies skolā un dzīvojām blakus mājās.

Kāds katram laivā ir uzdevums?

Katram paveidam savs princips. Četrniekā vai astoņniekā vienā galā pēdējām jāregulē ritms un temps, pa vidu ir tā sauktie darba zirgi, kas strādā ar spēku, otrā galā pēdējais savā ziņā kopē pirmo, lai vidējie neaizskrien pa priekšu. Airējot ir nianse: tiklīdz viens kādu kustību izdara citādāk nekā pārējie, viss nojūk. Parasti Ralfs bija ritma devējs, es – pēdējais otrā galā, un mans uzdevums – bremzēt pārējos.

Vai jāievēro arī kādi ierobežojumi?

Akadēmiskajā airēšana svars

nav galvenais – tas vairāk attiecināms uz smailotājiem, kanoe braucējiem, kuri sēž uz viena ceļa. Starp šiem sporta veidiem ir būtiskas atšķirības. Pirmā – akadēmiskajā airēšanā sēž ar muguru pret virzienu, kurā brauc. Braucot strādā kājas, jo soliņi

***Akadēmiskā airēšana** – ūdens sporta veids, kura pirmsākumi ir 17. gadsimtā Anglijā. Daudzās valstīs tas saistīts ar universitāšu studentiem. Arī pie mums pirmie to ieviesa Latvijas Universitātes Akadēmiskās sporta biedrības biedri.

****Interkross** – komandu spēle ar īpašām nūjām un bumbiņu. Bezkontakta lakrosa forma. Uzdevums: bumbiņu piespēlējot pa gaisu, raidīt to vārtos.

*****Lakross** – komandu spēle ar speciālām nūjām un bumbiņu. Līdzīga interkrossam. Lakross ir Kanādas nacionālais sporta veids. Pēdējos gados gūst popularitāti arī Eiropā.

braukā uz priekšu un atpakaļ. Arī airis ir lielāks un garāks.

Kura laiva tuvāka sirdij?

Atslodzei var braukt ar vieninieku. Tā vienatnē var izbaudīt klusumu. Divniekā, četrniekā vai astoņniekā jākoncentrējas – nevar vērot apkārtni. Jāseko līdzī ritmam, kustībām, katram vilnim, kas uzstāts.

Kāds ir distanču garums?

Sacensībās standarts ir divi kilometri. Ir arī citi varianti, piemēram, astoņi kilometri, bet tās ir tikai atsevišķas sacensības. Sprinta distanču ir ļoti maz – 500 vai 1000 metru tāds *plezīrs* vien skaitās.

Kādi bijuši augstākie sasniegumi?

Neesmu par to domājis. Tolaik bija azarts – uz katrām sacensībām jābrauc uzvarēt. Kad tās notika Latvijā, centos piedalīties vairākās disciplīnās. Vienās sacensībās startēju pat piecās.

Diplomu mājās ir daudz, medaļas – 68. Ik pa laikam paskatos: tā no Ukrainas, šī no Ungārijas čempionāta. Ir patīkamas atmiņas. Kad Padomju Savienība izjuka, sākas juku laiki. Piedāvāja palikt Krievijā, PSRS izlasē. Es braucu Latvijā, taču sapratu, ka tas vairs nav tas. Lēnām, dabīgā ceļā no airēšanas aizgāju. Taču bez sporta nepaliku.

Ko darījāt?

Jelgavā bijām aktīvi jaunieši, sākām spēlēt interkrosu**. Kādus trīs gadus nospēlējām. Tad Aigars Grīnbergs Anglijā bija izmēģinājis lakrosu*** un aicināja pāriet uz lielāku līmeni. Izveido-

jām Latvijas Lakrosa federāciju, četrus gadus biju izlases kapteinis. Sportu visu laiku esmu vilcis līdzī. Tad guvu pleca traumu, un bija pārtraukums. Arī airēšanā rokas bija tulznās. Pirmos divus mēnešus rokas ir nosaitētas, kamēr uzaudzēju biezo ādu.

Tagad Kuldīgā peldu, maksķerēju, daudz staigāju, dejuju tautiskās dejas. Bērībā dejuju arī modernās, vienu brīdi savienāju ar tautiskajām, bet bija jāizdara izvēle, un nosliecos par labu tautiskajām.

Vai arī šodien interesējaties par airēšanu vai lakrosu?

Zīnu, kas notiek. Skatos sacensības. Vēl pašam ir interese iekāpt laivā, varbūt kādā veterānu sanāksšanas reizē. Lakrosa federācija strādā ļoti labi un attīstās. Pērn bija 15 gadu salidojums, kopš lakross ir Latvijā, tad sanācām visi dibinātāji.

Kāda jums šķiet sporta dzīve mazpilsētā?

Iesaistos tik daudz, cik peldu. Sports jau Kuldīgā ir: ritenbraucēji, florbolisti, futbolisti, volejbolisti un citi. Šeit esmu jauns cilvēks, vēl nezinu, kāds ir tautas sporta līmenis, bet šķiet, ka sporta zāles ir ļoti noslogotas.

Kuldīgas pusmaratona laikā notika arī labdarības skrēbiens, kurā ziedojumi savākti iekārtai, kas bērnu nodalā atskaņos pasakas. Vai tā jau darbojas?

Arī es piedalījos – noskrēju divus kilometrus. Slimnīcā pagaidām viss tiek kārtots, bet tuvākajā laikā būs.

PLUDMALES VOLEJBOLS

Punktu sezonai pieliek Kuldīgā

Mirkļis pēc apbalvošanas Ilandes pludmales volejbola sacīkstēs.

Valda Kalna arhīva foto

Aizvadīts tradicionālais Ilandes pagasta čempionāts pludmales volejbolā, kurā startējuši desmit pāru.

Tehnisku iemeslu dēļ tas noritēja Kuldīgā, smilšu laukumos Piltenes ielā. Startēja volejbo-

listi ne tikai no Kuldīgas, bet arī Durbes, Saldus un Liepājas apkaimes.

Dāmu konkurencē uzvarējušas Inga Čandere un Sanita Punga, otrajā vietā – Madara Mago un Rūta Kociņa. Vīriešiem par līderiem

kļuviši Kristians Milzarājs un Edgars Tiļļa, otrie bija Ivo Laumanis un Mārtiņš Gees, trešie – Jānis Čanders un Valdis Kalns. Organizatori paldies par atbalstu saka pagasta pārvaldei un Kuldīgas novada sporta skolai.

SPORTO VISA KLASĒ

Jaunums – pieskārienregbijs

Programma Sporto visa klase turpinās, un līdz 22. septembrim ir izsludināta pieņemšanās septītajai sezonai.

Programmas popularitāte aug ik gadu. Jaunums ir peldēšanas aprūpes metodiskais materiāls, kas aktualizēs dro-

šību pie ūdens un ūdenī. Bet 2.–4. klasēm ir iespēja izvēlēties nodarbības pieskārienregbijā. Lai pieteiktos, skolai jānosūta pieteikums Latvijas Olimpiskajai komitejai.

Programma *Sporto visa klase* paredz iesaistīto skolu 3., 4.,

5. un 6. klases skolēniem katru nedēļu papildus divas vai trīs fakultatīvas sporta nodarbības. Pērn piedalījās 8300 bērnu no 369 klasēm un 75 pašvaldībām. Informācija: www.sportovisa-klase.olimpiade.lv.

IZLAIDUMS

Apliecības – vasaras izskaņā

Kuldīgas novada sporta skolas ievirzes izglītības apliecību šogad saņēmuši vairāk nekā 40 devītās klases absolventu.

Basketbola nodaļu beiguši Adriāns Raiens Jurševskis, Voldeimārs Zariņš, Mārcis Zingis; **dambretes** – Raiens Smirnovs; **florbola** – Tomass Alksniņš, Dīvs Avdjukevičs, Gustavs Blūms, Reinis Eduards Emsons, Oskars Daniels Lācis, Artūrs Miķelsons, Roberts Putniņš, Uvis Uldis Rozentāls, Valters Rubenis, Salvījs Sīkmanis, Ralfs Jēkabs Vergis; **futbola** – Miķelis Miķis Buks, Edijs Jānis Janušs, Artūrs Osis; **galda tenisa** – Viktorija Poriņa; **ritenbraukšanas** – Toms Vazdiķis; **šaha** – Kārlis Krūmiņš; **viēlatlētikas** – Matīss Grīniņš, Ivars Millers, Viviana Sprugevica, Elvis Spulģitis, Loreta Marta Šulca, Jānis Lancmanis, Ralfs Zazerskis; **volejbola** – Agnese Belkovska, Rūta Lākute, Ralfs Bauermeisters, Mārtiņš Bērziņš, Viesturs Bīkavs, Klāvs Drulle, Matīss Liekmanis, Dairis Mihailovs, Ilva Milzarāja, Alise Paškovska, Mārtiņš Skrickis, Luīze Skrudra, Megija Vaselāne, Kristaps Zīders, Kristians Fokerosts.

Sporta skolas arhīva foto

Sporta skolas direktors Agris Kimbors pasniedz apliecību viēlatlētikas nodaļas audzēknim Ralfam Zazerskim.

NOVUSS

Šoreiz līderis no Aizputes

Kuldīgas atklātā individuālā novusa čempionāta otrajā atlases posmā, kurā startēja 26 spēlētāji, godalgotu ieguvēji noskaidrojās tikai pēdējā kārtā, un līdera goda titulu aizputes pārstāvis Normandam Zariņam.

2. vietu izcīnīja Aldis Bišovs no Rojas, 3. – Viktors Fjodorovs no Skrundas novada. Visi trīs spēlētāji izcīnīja tiesības startēt čempionāta finālā novembrī. Iepriekš tam bija kvalificējušies Jānis Griškevičs, Ģirts Bīkse un Juris Kalmanis.

Trešais atlases posms notiks 12. septembrī 10.00 Kuldīgas novusa klubā Alsungas kultūras namā. Pieteikties pie galvenās tiesneses Anitas Lejas (tālrunis: 29285364, e-pasts: anitaleja@inbox.lv).

ŠAHS

Kuldīgas novada sporta skolas šahisti: Nellija Jēkabsone, Ance Reinha, Vanesa Pļavarāja, Krišs Sproģis, Paula Ruņģevica, Valērija Nikola Āboltiņa.

Kuldīdznieki festivālā

Ar labām sekmēm 14 Kuldīgas jaunie šahisti piedalījušies desmitajā Baltijas šaha festivālā Baltic Youth Open Liepājas olimpiskajā centrā.

Sacentās divas vecuma grupas, un abos turnīros kopā piedalījās 68 šahisti no Liepājas, Kuldīgas, Rīgas, Olaines, arī no Viļņas un Mažeikiem (Lietuva). Politiskās situācijas dēļ šoreiz neatbrauca Grodņas šahisti (Baltkrievija).

Vecākajā grupā labākais no Kuldīgas bija Raivo Šteinbergs, kurš ar četriem punktiem no septiņiem kop-

vērtējumā izcīnīja 8. vietu. Ancei Reihai 3. vieta jauniešiem A2 grupā, bet jauniešiem A1 grupā Valērijai Nikolai Āboltiņai 1. vieta, Vanesai Pļavarājai – 3.

Jaunākajā grupā labākais rezultāts ir Nellijai Jēkabsonei, kura ar pieciem punktiem no septiņiem jauniešiem B1 grupā izcīnīja 1. vietu (8. vieta kopvērtējumā). Krišs Sproģim ar 4,5 punktiem 3. vieta jauniešiem B1 grupā (12. vieta kopvērtējumā). Vēl pie medaļas tika Paula Ruņģevica, kura ar trim punktiem izcīnīja 3. vietu B1 grupā jauniešiem.

Gunāra Gertnera arhīva foto

PASĀKUMI

Kuldīgā

Restaurācijas centrā

13.IX no 11.00 līdz 15.00 Tēva diena: seno darbarīku spēle, ēvelēšana, ķitēšana un krāsošana, miniatūras Kuldīgas būvēšana, orientēšanās vecpilsētā *Atrodī vienradzi Kuldīgā*.

Bibliotēkā

11.IX 16.00 pie ēkas – dzejas pēcpusdienā *Brūģis ir atkal silts*. Piedalās Kuldīgas dzejas klubs *Patskanis*, muzicē Līga Aleksandra Jāvalde. 15.IX 16.00 2. stāvā ceļotmīļotāju tikšanās ar Viesturu Liepiņu, saruna par Austrāliju. 30.IX 16.00 lasītāju klubs.

Mākslas namā

21.IX 18.00 kundalini joga (vada Luīze Vecmane). 22.IX 16.00 tikšanās ar rakstnieci Daci Priedi un prāvestu Andri Vasiļevski ciklā *Grāmata tapusi Kuldīgā* (vada Mārīte Milzere).

Senioru skolā

Sporta skolas zālē 14., 18., 21., 25. un 28.IX 11.00 vingrošana labajūtai (vada sporta skolotāja Līgita Žepere); 15.IX 13.30 biodeja (psiholoģe Vineeta Grīvza). Mākslas namā 17.IX 16.00 mūzikas terapija (vada Iveta Vēra).

Pagastos

KABILĒ

Centrā pie dīķa 12.IX 10.00 *Tirgus lustes*: piedalīsies Kuldīgas tehnikums ar praktiskumiem kulinārijā, kokapstrādē un skaistumkopšanā, būs izsole. Amatiermākslas kolektīvu mēģinājumi saietā namā *Sencis*: amatierēātrīrim 17.IX 19.00, vidējās paaudzes deju kolektīvam *Meždzirnas* 13.IX 13.00.

KURMĀLĒ

Priedaines bibliotēkā no 21.IX *Kuldīgas paletes* gleznu izstāde *Runču laikā*.

Pasākumu zālē līdz 30.IX *Kuldīgas paletes* dalībnieka Kārļa Dazarta gleznas.

Pagasta pārvaldes pagalmā 25.IX 13.00 Miķeļa tirgus kopā ar Vilgāles skolēniem.

LAIDOS

Laidu estrādē 12.IX senioru atpūtas vakars *Ar bitēm nekad neko nevar zināt* (apgērbā bišu krāsas aksesuā-

ri); Skrundas duets *Kā māsas*, muzikants Arnis Blūms-Blūmanis no Talsiem.

Bitītē 18.IX 12.00 laidenieku pagraba krājumu degustācija un līdz 25.IX rudens ražas izstāde.

Laidu bibliotēkā līdz 30.IX izstāde *Grāmatu zīmes* no Robertu ģimenes kolekcijas.

Sermītes bibliotēkā 25.IX 18.00 erotisko romānu rakstnieces Karīnas Račko grāmatas *Netīrā* prezentācija. Muzicēs Renārs Veličko. Līdz 31.IX Daces Zeltiņas un Elīnas Šuršinas gleznu izstāde *Divas pasaules*.

RENDAS BIBLIOTĒKĀ

Septembrī Inas Sniķeres rokdarbi.

RUMBĀ

Bukaišos 16.IX 14.15 gardēžu pasākums; 18.IX 15.00 sezonu sāk amatierēātrīris; 22.IX 14.00 radošā darbnīca.

Bibliotēkā 22.IX 10.00 radošā darbnīca.

SNĒPELĒ

Bibliotēkā līdz 15.IX literatūras izstāde *Rakstniekam Vladimīram Kaijakam – 90*.

Kultūras namā 11.IX 15.00 tikšanās *Kas šogad izaudzis manā dārzā*.

ĒDOLĒ

Kultūras namā Oļģerta Visvalža Grūbes fotoizstāde *Tē – manas mājas*; 11.IX 18.00 *Bērniības garša* – Raiņa dzeja pie tējas tases, piedalās amatierēātrīris Edītes Krasnopas vadībā; 26.IX 17.00 brīnumu cirks *Ceļojums pie baltā lāča*; 3.X 19.00 koncerts un balle: grupas *Apvedceļš* solists Jānis Krūmiņš, DJ Gunch.

PELČOS

Bibliotēkā septembrī Kuldīgas BJC izstāde *Pastaiga pa pils jumtu*. 12.IX 12.00 darbnīca par zvaigznājiem un horoskopiem *Mana zvaigzne*.

Tautas namā 15.IX 17.30 zāļu sievas Līgas Reiteres meistarklase *Rudens receptes un mājražošana*.

TURLAVĀ

Bibliotēkā līdz 21.X Vladislava Kundziņa fotoizstāde *Ainavas*.

Dižgailju parka estrādē 25.IX 13.00 Miķeļdienas tirgus, folkloras kopa *Atštaukas*.

Kultūras namā 27.IX 15.00 Skrundas amatierēātra izrāde – Aivas Birbeles komēdija *Zaļā zona*.

VĀRMĒ

Sporta hallē 12.IX 10.00 Vārmes kausa izcīņa florbolā.

Liepu birzī 19.IX 10.00 gadatirgus: kapela *Luste*, amatierēātrīris *Es un tu*, līnijdeju grupa *Romance*. Būs roku laušanās, Katerinas Agapovas un zirga Populārs demonstrējumi, tradicionālais dārzenu sautējums, bada pankūkas, alus, umurkumurs.

Skrundā

Skrundas pastaigas takas galā 11.IX 17.00 tiks atklāta pērtuve, saukta par čigānu pirti.

Jauniešu centrā 16.IX 17.00 ieskats cīņas mākslā džiu džiūtsā, vada Madars Balodis; 17.IX 18.00 galda hokeja treniņi, vada Edgars Vītols.

Skrundā 19.IX 10.00 Pasaules talkas dienā tiks stādīti rododendri parkā pie mūzikas skolas.

NĪKRĀCĒ

Atpūtas centrā 13.IX 12.00 tikšanās ar grāmatas *Pa senču takām Nīkrācē* autori Dzidru Ārnieci-Krivko. (Laiks pārceļts agrāk, nekā ziņots iepriekš – red.)

Bibliotēkā septembrī Birutas Leikartes kinderolu figūriņas; 14.IX 12.00 lasītāju klubs; 26.IX 14.00 Dzejas dienās – rīdziniece Iveta Pudāne ar krājumu *Citas vērtības*.

RANĶOS

Bibliotēkā līdz 13.IX Anitas Andersones radošie darbi; 19.IX 16.00 *Dzeja un mūzika*: Rasma Urtāne (dzejoli un dziesmas), Reinis Galeņnieks (vijole).

RUDBĀRŽOS

Bibliotēkā līdz 2.X izstāde *Zīmējumi dzejas noskaņās*; Skrundas mākslas studijas darbi.

Kultūras namā 11.IX 19.00 tikšanās ar rakstnieci Daci Priedi. No 11.IX Vladislava Kundziņa fotoizstāde *Ziedi*.

Alsungā

Kultūras namā 19.IX 18.30 cirks *Ciemos pie baltā lāča*.

Pasta laukumā svētdienās 12.00 Suitu tirgus.

Svētā Miķeļa svētki 25.–27.IX.

KINO

Kultūras centra kinozālē

12.IX 15.00 un 17.00, 13.IX 16.00, 14.IX 18.00, 15.IX 17.30, 16.IX 18.00 ASV animācijas filma *Trojji 2*. Trojļu pilsētā valda prieks, un Popija atklāj, ka kaimiņos ir vēl vairākas trojļu pasaules. Katra veltīta kādam muzikālajam žanram. Kad noslēpumains drauds uzglūn visai saimei, Popija, Zars un draugi dosies trojļus apvienot un stāties pretī ļaundarim. Filma dublēta latviešu valodā.

13.IX 18.00, 14.IX 20.00, 15.IX 19.30, 16.IX 20.00 ASV šausmu filma *Jaunie mutanti*. Lomās: Meisija Viljamsa, Anja Teilore-Džoja, Čārlijs Hītons, Elisa Braga, Blū Hanta u.c. Pieci jauni mutanti tiek turēti slepenā bāzē, taču, atklājot sevī pārdabiskas spējas, viņi sāk cīņu par atbrīvošanos.

IZSTĀDES KULDĪGĀ

Muzejā līdz 20.IX *Gleznotājas*: mākslinieces Helēnas Heinrihsones un audzēkņu darbi.

Mākslas namā līdz 11.X laikmetīgās glezniecības izstāde *Sazobe*. Latvijas un Viļņas Mākslas akadēmijas gleznu izstāde.

Mākslinieku rezidencē līdz 27.IX *Tēlniecība. Objekts*.

Vecajā rātsnamā līdz 15.IX Vikas Šulcas stikla darbu izstāde *Satikšanās*. No 19.IX izstāde *Baltu balsis*, atklāšana 11.00.

Adatu tornī ekspozīcija par adatām.

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē līdz 15.IX Astas Keraitienes (Lietuva) gleznu izstāde *Putns*.

Bibliotēkā septembrī literatūras izstādes *Kas zina, ko grib, spēj visu, ko grib: Rainim – 155, Mācīties nekad nav par vēlu, Vladimīram Kaijakam – 90, Rudens – dzejas laiks*. Līdz 13.IX 1. stāvā – *Kuldīgas paletes* gleznu izstāde *Runču laikā II*. Līdz 30.IX 2. stāvā izstāde *Bauskas bibliotēkā modē grāmatas*.

KONFERENCE

Kuldīga – unikāla hercogistes liecība

17. un 18. septembrī no 10.00 Kuldīgas kultūras centrā notiks starptautiska zinātniska konference *Kurzemes un Zemgales hercogistes laiks – unikāls periods pasaules vēsturē*.

Klātienē un attālināti 19 zinātnieki no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Austrijas, Polijas un Nīderlandes lasīs referātus par iepriekš nepētītiem hercogistes un 16.–18. gs. Kuldīgas vēstures un kultūras aspektiem Eiropas un pasaules kontekstā, kā arī iepriekš analizēto aplūkos citā rakursā.

Tas ir aprīlī plānotais, bet pandēmijas dēļ pārceltais pasākums. To rīko novada muzejs kopā ar pašvaldību, Latvijas Universitāti un Mantojuma pārvaldības institūtu Vācijā. Viens no mērķiem – sekmēt Kuldīgas nomināciju UNESCO pasaules mantojuma sarakstam.

Varēs skatīties tiešsaistē muzeja mājaslapā www.kuldigasmuzejs.lv. Tur arī precīza programma. Konference būs latviešu un angļu valodā ar sinhrono tulkojumu.

KURZEMĒ

VENTSPILĪ

Teātra namā *Jūras vārti* 15.IX 19.00 Rīgas Krievu teātra izrāde *Jūras vējš*.

Koncertzālē *Latvija* 19.IX 19.00 vācu pianista Sebastiana Knaueru un kamerorķestra *Sinfonietta Rīga* koncerts: Bēthovena iedvesmotas Arāša Safaiana variācijas *Šis ir (ne) Bēthovens*.

LIEPĀJĀ

Viesnīcas *Promenade Hotel Hika zālē* 19.XII 19.00 grupas *Kurland Quintet* programma *Baltā laika stās-*

ti: Kārlis Catlaks (klarnete), Reinis Lapa (flauta), Mārtiņš Zālīte (oboja), Artis Zēns (fagots), Ingus Novicāns (mežzags), aktieris Gundars Āboliņš. Programmā: J.Strazda *Baltā laika stāsti*, Mocarts, Čaikovskis, Ibērs, Šostakovičs, Morikone, Pjaccolla. Biļetes *Biļešu paradīzē*.

SALDŪ

Saldus garšu festivāls 12.IX 17.00 Kalnsētas parka estrādē – grupa *Baltie lāči*, *Oranžās brīvdienas*, *Bermudu divstūris*, ballē spēlēs *Tirkizband Men*.

Uguns (un) nakts – fantāzijas un emocijas

Sestdien, 12. septembrī, no 21.00 līdz 24.00 Kuldīgā, Liepājas ielā, neparastas izjūtas varēs piedzīvot mākslu kaleidoskopā *Uguns (un) nakts* dzejas noskaņās.

Visi aicināti pastaigā pa gājēju ielu. Varēs redzēt dažādas mākslas formas, kas atklāj realitātes un fantāzijas attiecības. Būs gaismas instalācija septiņās dimensijās, uguns gleznas, tauriņa pieskārieni un emogrāfs, kas ļaus vērot sirdspukstu veidoto mozaīku, ko ar apziņu ietekmēt nav iespējams. Tiks izmantoti tādi izteiksmes līdzekļi, kas apvieno tehnoloģijas un mākslu. Liepājas ielas vidū *Dzejas telpā* ar īpašu dzejas un mūzikas programmu viesosies aktrise Marija Bērziņa un pianists Jānis Miltiņš, bet Arstarulsmirus runās par radošumu. Vakars izskanēs dzejas noskaņās.

Noraks kulturālos kartupeļus

Imanta Ziedoņa fonds *Vieglī un Kartupeļu lauka radio* 12. septembrī Kuldīgā no 9.00 līdz 12.00 aicina uz kulturālo kartupeļu novākšanas svētkiem *Pārventas parkā*.

Šogad novākto plānots pārdot kopā ar Abavas vīna darītavu. 12.00 fonda *Vieglī* mūziķi Jānis Holšteins-Upmanis (Goran Gora) un Jānis Strapčāns sagatavojuši muzikālu pārsteigumu, tiks atklāta mākslas instalācija *Vēl lielāks galds virs mana galda*. Pēc koncerta ģimenes ar bērniem aicinātas piedalīties radošajās darbnīcās ar komandām no *Ziedoņa klases* un *Kartupeļu lauka radio*.

PĀRDOD

Trīsistabu **DZĪVOKLI** Pelču pagasta Avotos-8. Tālr. 28615836.

Pārdod **METĀLA JUMTUS** un notekstīšanas no ražotāja. Cena no 5,50 eiro/m². Tālr. 20211377.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

Pārtikas, lopbarības **KARTUPEĻUS**. Tālr. 26262343.

Padures pagasta *Upeskalni AB* pārdod ziemas **KVIEŠU SĒKLU**. Tālr. 29120907.

GRANTI, smilti. Tālr. 27101850.

BIŠKOPJIEM! Invertsīrups bišu piebarošanai. Tālr. 29158150.

Grūsnu **TELI**. Tālr. 26823474.

14. septembrī z/s *Gračuļi* pārdos dažādu krāsu 'Dominant', 'Leghorn' **JAUNPUTNUS** (4,5–5,5 mēn.), dējējvistas, gaiļus. Tālr. 29186065, 25983997 (šoferis). Kabilē 8.00, Vārmē 8.20, Ēdās 8.35, Kuldīgā 8.55, Pelčos 9.30, Snēpelē 9.50, Raņķos 10.05, Skrundā 10.20, Rudbāržos 10.45, Laidos 11.05, Vangā 11.20, Turlavā 11.35, Vilgālē 11.50, Basos 12.05, Gudeniekos 12.20, Alsungā 12.40, Reģos 12.50, Ēdolē 13.00, Īvandē 13.10, Padurē 13.30, Mežvaldē 13.50, Ozolos 14.05, Rendā 14.20.

AUNTRUŠU puikas. Tālr. 29619084.

SIA *Skrunda* pārdod **DZĪVAS KARPAS** no 8.00 līdz 11.00 piektdienās *Skrundas* novada *Zivsaimniecībā*. Tālr. 63331124, 29991848.

Malkas **ZĀGI** – lēti. Tālr. 26885822.

SIA *Vēvers* pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 125 eiro. Tālr. 26651831.

PĒRK

Paplašinot saimniecību, par augstu cenu pērk un nomā lauksaimniecībā izmantojamo **ZEMI** Kuldīgas novadā (Alsungā, Ēdolē, Gudeniekos, Īvandē, Kurmālē, Padurē, Pelčos, Rumbā, Rendā). Var būt arī aizaugusi ar krūmiem, mitra u.c., ar lauku mājām, mežu. Izskatīšu visus piedāvājumus. Tālr. 28963556.

MĀJU Kuldīgā. Tālr. 25885130.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

Automobili **VAZ** normālā stāvoklī līdz 700 eiro. Tālr. 26340005.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

Ratu **RITENUS**, mucas, kamanas u.c. lauku etnogrāfiju. Tālr. 26864735.

Pērk **GARĀŽU** *Virkā*, Egļu ielā vai *Priedītēs*. Tālr. 28480717.

Dāvji Mežs pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS**, var būt kopā ar lauksaimniecības zemi un ēkām, ātra novērtēšana, samaksa vienas stundas laikā. Piedāvājam arī cirsma stīgošanu un meža inventarizācijas izgatavošanu. Tālr. 27406251.

MEŽUS, cirsma, malku. Tālr. 26544462.

Lapkoku **CIRSMAS**. Tālr. 27811870.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 eiro/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Skrunda* iepērk lopbarības **GRAUDUS**. Pieteikt pa tālr. 63331124, 29697331.

Pērk **ĀBOLUS** sulai Kuldīgā, Mederu ielā 8. Tālr. 26567540.

ĀBOLUS sulai, **GAILENES, MELLE-NES, BRŪKLENES**. Kuldīgā, Planīcas ielā 7a (bijušajā meliorācijas teritorijā), tālr. 25200298; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 25321178; Aizputē, Sakas ielā 9, tālr. 25366612; transports pie klienta, tālr. 26284210. Dodam maisus ābolu lasīšanai.

ĀBOLUS (cukuriņus), plūmes, gailenes, ķiplokus. Tālr. 29765478.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakāj. Tālr. 29886349.

Pērku **RAGUS**. Tālr. 22728888.

MEKLĒ DARBU

Bilancspējīga **GRĀMATVEDE**. Tālr. 26474242.

MAINA

Maina **DZĪVOKLI** Kuldīgas centrā pret **MĀJU** Kuldīgā ar piemaksu. Tālr. 25566770.

DAŽĀDI

Moderna **SULU SPIEŠANA** un pasterizācija Kuldīgā. Pildīšana maisos ar krāniem: 5 l – 2,60 eiro, 3 l – 2,00 eiro. Graudu iela 3H, tālr. 28466573.

Kopš 1. septembra Talsos, 1. maija ielā 38, SIA *Ice Berry* piedāvā ābolu un citu augļu **SULAS** spiešanu, www.iceberry.lv, tālr. 29322304.

Spiežam un pasterizējam **SULU** no jūsu āboliem, bumbieriem un ogām. Tālr. 29497262.

SADZĪVES TEHNIKAS remonts izbraukumā. Tālr. 27501427.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

JUMTA REMONTS, maiņa, kausējamo jumtu remonts, fasādes darbi, materiālu piegāde. Tālr. 26269909.

Ēku siltināšana ar **EKOVA TI**. Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tālr. 25624247.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsma dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana. Tālr. 27226777.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUGUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērkam zarus šķeldošanai. Tālr. 29150380, 26458900.

Veicam aizaugušu zemju, grāvju, pļavu vai teritorijas **APAUGUMA** noņemšanu. Tālr. 25600490.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīra **AKAS**. Tālr. 26018109.

Tīra **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

VAJADŽĪGI

SIA *Vikotrans* (40103268183) aicina pastāvīgā darbā **KRAVAS AUTO VADĪTĀJUS/-AS** (C kat., 95. kods) pārtikas produktu piegādei Kurzemes reģionā. Bruto alga mēnesī no 1100 līdz 1600 eiro, veselības apdrošināšana. Tālr. 26885996 no 10.00 līdz 14.00.

Dažādas **VAKANCES** Nīderlandē, Vācijā un citur. Ātra izbraukšana. Alga 1650–2400 eiro/mēn. Adrese: Pasta ielā 4, Liepājā, tālr. 20140120, SIA *Nordic Staff*, 45403044116, lic.nr.11/2016.

PĒRKAM RUDENS

ĀBOLUS.

Der meža āboli, ceļmalās augušie u.c.

Tālr. 29265634.

LĪDZJŪTĪBAS

*Ir aplukuši soļi,
Vien paliek mīlestības gaišais stars.*
/O.Vācietis./
Izsakām visdziļāko līdzjūtību Eļīnai ar ģimeni, no mīļa cilvēka atvadoties.
Grīnvaldu ģimene

*Cilvēka mūžs ir līdzīgs koklei,
Pārtrūkst stīga, un viss paliek kluss.*
/Ā.Elksne./
Izsakām līdzjūtību Incenberģu ģimenei, ARVĪDU mūžībā aizvadot.
Otrās sekcijas kaimiņi

*Ja nākas kaut ko ļoti tuvu zaudēt,
Tad nākas glūzi cilvēcīgi skumt.*
/O.Vācietis./
Visdziļākā līdzjūtība Dzintaram Erdmanim, no tēva uz mūžu atvadoties.
Florbola klubs Vārme

*Tuvs cilvēks neaiziet,
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.*
/S.Kaldupe./
Izsakām līdzjūtību Vinetai Āboliņai, tuvu cilvēku zaudējot.
Pašvaldības finanšu un ekonomikas nodaļas kolēģi

*Ir aplukuši soļi,
Vien paliek mīlestības gaišais stars.*
/O.Vācietis./
Izsakām līdzjūtību Maijai Silarājai, no vīra atvadoties.
Kuldīgas novada dzīvokļu komisijas kolēģi

KUREKSS SIA

PĀRDOD DAŽĀDA IZMĒRA UN KVALITĀTES ZĀGMATERIĀLUS

📍 "Graudupi", Tārgales pagasts, Ventspils novads

🕒 Darbdienās: 8:00 - 17:00
S., Sv.: brīvs

📞 Dainis Kūla - 29113913

🌐 www.kurekss.lv

SEPTEMBRA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemieka* numuriem un līdz 14. septembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Cik šķirņu dāliju varēja aplūkot izstādē Kuldīgā?

Atbilde. Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumā mācības 1. septembrī sāka vairāk nekā 500 audzēkņus.

Pareizi atbildējuši: Indra Grandava, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Aija Usne, Ausma Kreidere, Santa Brasla, Gunta Grundmane, Velta Višņevska.

Konkursu atbalsta veikals Pindzele.

J.Salmiņš sadarbībā ar **SIA Kalve** apbedīšanas birojā *Skrundā, Kalēju ielā 2*, piedāvā pilnu apbedīšanas piederumu un pakalpojumu klāstu.

- Pieņemam pasūtījumus un izgatavojam jebkādu standarta vai nestandarta pasūtījumu (zārkus, krustus, soliņus, svečturus utt.).
- Izgatavojam zārkus arī mājdzīvniekiem.
- Nodrošinām izvadīšanas zāli vai nojumi sēru noformējumā, ko izmantojam lauku kapos vai COVID-19 pandēmijas laikā.
- Pieņemam pasūtījumus visam, kas saistīts ar kapu labiekārtošanu pēc jūsu vēlmēm (pieminekļiem, apmalēm utt.).
- Veicam citus saimnieciska rakstura darbus ar vīrieša spēku.
- Garantējam godīgu, pārredzamu cenu politiku pret klientiem.

Diennakts tālrunis 26399619, 29442711.

VIKA SIA «Vika Wood»
kokzāģētava **PĒRK egles un priedes zāģbalkus.**

Sīkāka informācija pa tālruni 26443376.
Papildu informācija www.vikawood.lv.

Viss par reklāmu *Kurzemiekā!*
Tālrunis 63324881.

VĀRDADIENAS

No 12. līdz 19. septembrim
 12. Erna (392), Evita (3722), Eva (3001)
 13. Iza (7), Izabella (415)
 14. Sanita (5094), Santa (5746), Sanda (875), Sanija (772), Sandija (464)
 15. Sandra (8347), Gunvaldis (89), Gunvaris (3), Sondra (63)
 16. Asja (254), Asnate (101), Dāgs (48)
 17. Vera (6164), Vaira (665), Vairis (528)
 18. Liesma (248), Elita (2428), Alita (91)
 19. Verners (524), Muntis (24)
Populārākie: Sandra un Vairis.

Kā slavenajai dziedātājai

Sandra Kāle, pārdevēja:
 – Kā daudziem vecākiem, arī manējiem bijis grūti izvēlēties bērnam vārdu. Uz lapiņas sarakstījuši: Sandra, Monta, Santa un Sanita. Tie patikuši. Tētis kopā ar manu toreiz nepilnus sešus gadus veco brālīti aizbraukuši uz laukiem pie omītes, lai palīdz izvēlēties. Viņa vārdus no lapiņas nolasījusi skaļi, un brālis sācis lēkāt un saukt: „Sandra, Sandra!” Omīte teikusi: tad jāliek tas, kas brālītim patīk un ko viņš tik skaņīgi var izrunāt. Arī man vārds patīk. 70. gados tas bija populārs – daudzām meitenēm vecāki tādu deva. Vienā klasē bijām pat divas. 80. gados populāra bija vācu dziedātāja Sandra. Es jutos lepna, ka man tāds pats vārds kā slavenajai ārzemiecei.

JOKI

Okeāna vidū garām kādai mazai salai peld kruīza kuģis. Pasažieri ar ziņkāri vēro, kā uz salas lēk un izmisiģi klieudz kāds vīrietis.
 – Kas viņš ir? – kāda dāma jautā kapteinim.
 – Nezinu. Bet katru reizi, kad braucam garām, viņš jūk prātā.

.....

Izvēloties pludmales apģērbu, galvenais ir pārliecināties, ka tās īpašnieks ir aizpeldējis pietiekami tālu no krasta.

.....

Labs draugs ir nevis tāds, no kura liela jēga, bet gan tāds, no kura maz problēmu.

.....

Nelamājiem slinkus cilvēkus! Viņi taču neko nav izdarījuši!

Latvijas Finieris

Bērza finierkluču iepirkšanas cena koklaurumā Kuldīgā, Kuldīgā, Ganību ielā 12, (cenas ir informatīvas) www.finieris.lv, tālr. 29126139.

Sortiments	Lobišanas cilindru diametru grupas, cm	Nominālgarums, Cena, EUR/m ³	
		2,70 m	5,40 m
B šķiras finierkluči	14 - 15,9	20	23
	16 - 17,9	43	43
	18 - 20,9	61	61
	21 - 24,9	73	73
	25 - 29,9	80	80
	30 - 39,9	80	80
E šķiras finierkluči	> 40	73	73
	21 - 24,9	100	105
	25 - 29,9	120	130
	30 - 39,9	120	130
	> 40	100	105
Brākēts papīrmalkā	6 - 70	20	
Neatbilstošs	visas	10	
Ar metālu	visas	10	

Pērkam meža īpašumus, tālr. 28600122, e-pasts: lfmezs@finieris.lv.

LOGI UN DURVIS Rudens atlaides logiem **līdz 34%**
 Akcija līdz 30.09.2020.

- ŽALŪZIJAS
- GARĀŽU VĀRTI
- METĀLA DURVIS
- PRETINSEKTU SIETI
- PVC LOGU UN DURVJU REMONTS

Kuldīga, Vakara iela 15. www.montaznieksde.lv
 Tel./ fax 63323281, mob. 26179829 **MONTĀŽNIEKS DE**

PĒRKAM Augošu koku cirsma un sortimentus pie ceļa

- Meža īpašniekiem:
- Veicam bezmaksas konsultācijas;
 - Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsmu iestigošanā;
 - Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Metsä
 Telefoni informācijai: 29150470, 67804343
 www.metsaforest.com/lv

LAIKA PROGNOZE

Būšot jauka atvasara

Pēc 11 dienām sāksies astronomiskais rudens, ko meteoroloģiski jau tikām sajutuši: šonedēļ bija drēgnas un stipri lietainas dienas ar aukstām naktīm. Bet sinoptiķi sola, ka vēl septembrī varēsim izbaudīt jauku atvasaru.

Kā zināms, gadā ir četri gada-laiki, un to sākumu nosaka pēc ekvinoxijas, kad saule šķērso noteiktu ekvatora punktu. Rudens tāpat kā pavasaris sākas tad, kad diena un nakts ir vienāda garuma – 12 stundas. Visbiežāk šie divi datumi trāpās 21. martā un 21. septembrī, bet šogad vasarā varēsim padzīvot dienu ilgāk – rudens sākums noteikts 22. septembrī 16.31. Par tā sākumu dabā vēstī pirmās salnas. Vēl šī gada-laika īpatnība ir mākoņains laiks, ilgstošs, smidzinošs lietus, migla. Rudenī pastiprinās vēja ātrums, plosās vētras. Taču var būt arī skaidrs un saulains laiks, kad dienā temperatūra var pacelties

pat līdz +20. To dēvē par atvasaru, un tā uz dažām dienām tiek prognozēta nākamajā nedēļā.

Pēc Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra prognozēm brīvdienās Kurzemē gaisa temperatūra sasniegs dienā +18, naktī ap +13. Dažbrīd līs, svētdiena vairāk lietaina, D/DR vējš ar brāzmām līdz 11–13 m/sek. Kā jau rudenī, piekrastē būs siltāk, bet arī vējaināk.

No pirmdienas valdošie būs mēreni rietumu vēji, dažbrīd pūšot no ziemeļu puses. Otrdien un trešdien Viduskurzemē temperatūra sasniegs pat +21. Priekā ziņa dārkopjiem – nedēļas pirmajā pusē salnas naktīs pie mums vēl neprognozē. Tā kā lietus būs tikai dažbrīd un ne pārāk spēcīgs, vēja brāzmas pierims un pārsvarā spīdēs saule, dažas dienas ražas novākšanu var vēl nesasteigt.

Daina Tāfelberga

GRIBU ZINĀT

Par skudrām plūmēs

Jau daudzus gadus audzēju plūmes. Tās izaug lielas un garšīgas. Pret kukaiņiem nemigloju, bet ziedēšanas laikā izmantoju cukura, ievārījuma un ūdens maisījumu, kurā sakrīt tie, kas dēj plūmēs tārpus. Bet šogad visas ogas ir ar caurumiem, no kuriem bariem nāk laukā skudras. Kamēr augļi vēl nebija pilnīgi gatavi, tie izskatījās gludi un neskarīti. Kad pāris dienu vēlāk sāku novākt – vienos caurumos. Ko

darīt, lai nākamgad tā nav?

Dārkopis Guntis Kormis domā, ka pie vainas varētu būt šīs vasaras laika apstākļi – ilgstošs sausums un pēc tam mitrums. „Sausajā laikā plūmju miziņa sacietēja, bet mitrumā mīkstums piebrieda un miziņu pārplēsa. Parasti tāds plūmums ir ogas lejasgalā – mīkstumā izveidojas šķirbiņa līdz pat kauliņam. Pa to lien iekšā gan skudras un spīļastes, gan bites un lapsenes – visādi kukaiņi. Gandrīz gatavām plūmēm ķīmiju

vairs nedrīkst lietot, tādēļ šajā gadījumā neko darīt nevarēja.

Jācer, ka nākamvasar laika apstākļi nebūs tik krasi. Nu jau visā Rietumeiropā, arī pie mums šur un tur, saldus ķiršus sāk audzēt zem ūdensnecaurlaidīgas plēves. Līdzko ogas sāk nogatavoties, visu vainagu pārvelk ar plēvi, lai lietus netiek klāt un ogas neplīst. Vienīgi tā var pasargāt. Plūmēm gan tā notiek ļoti reti. Jācer, ka nākamgad raža būs laba.

PADOMS

Elektrodrošības noteikumu Top 5

Šīgada astoņos mēnešos reģistrētas 53 elektrotraumas, un 16 gadījumos cietušie ir bērni. Lai sevi pasargātu no nelaimes, **Sadales tīkls** jauniešiem atgādina elektrodrošības noteikumus kā telpās, tā ārā.

1. Neizmanto bojātu ierīci!

Izmantot vaļīgu rozeti, kas stingri neturas sienā, ir viena no kļūdām, ko mēdzam vieglprātīgi pieļaut cerībā, ka nekas sliktis jau nenotiks. Ja redzi, ka kontaktligzda nav droša, nelieto to!

2. Pārliecinies, ka tas ir kārtībā!

Ja ir aizdomas, ka dators, televizors, rūteris vai pagarinātājs ir bojāts vai savu laiku nokalpojies, nepieslēdz to pie strāvas! Arī bojāts

elektrodrošības vads ir nepārprotams signāls, ka ierīci lietot nedrīkst.

3. Uzmanies ūdens tuvumā!

Ar elektroierīču lietošanu ūdens tuvumā jābūt īpaši piesardzīgiem. Ūdens ļoti labi vada elektrību, un strāvas trieciens var būt nāvējošs. Ir reģistrēti gadījumi, kad bojā gājis cilvēks, kurš vannā lietojis telefonu, datoru vai planšeti.

4. Īpaši uzmanies elektrotīkla tuvumā!

Nekādā gadījumā nekāp aiz elektroapgādes objektu nožogojuma un nemēģini iekļūt apakšstacijā! Ievēro piesardzību ne tikai gaisvadu līniju tuvumā, bet arī pie transformatoru apakšstacijām un elektroapgādes sadalītājiem!

5. Rīkojies pareizi, ja nelaimes gadījums noticis!

Ja aizdegusies kāda no elektroierīcēm vai kāds guvis elektrotraumu, vispirms jāatslēdz mājokļa kopējais elektrības drošības slēdzis, un tikai pēc tam var sniegt pirmo palīdzību vai glābt īpašumu. Noteikti palīdz vecākiem parādīt, kur mājoklī atrodas drošības slēdzis, kā tam piekļūt un kā to izslēgt, jo kritiskā brīdī tas var izglābt dzīvību un pasargāt no ugunsgrēka.

Ja cilvēks guvis elektrotraumu, saskaroties ar elektroapgādi ārpus telpām, nekādā gadījumā nedrīkst cietušajam tuvuoties un pieskarties – nekavējoties jāzvina Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruni 112. Mēģinot cietušo glābt paša spēkiem, letālu elektrotraumu var gūt arī pats.